

PERŽVALGA.

„Pirmasis boikotas Lietuvoje“, — toks antrašas atsišaukimo, spaudinto „Vil. Žin.“ spaustuvėj, po kuriuo pasirašo „Vilniaus lietuvių kuopa“. Yra tai karštas šaukimas vi-suomenės, kad boikotuotų Zavadzkį, zinomą senovės lietuviškų knygų išleistoją. Mat jis, budamas lenku, boikotuoja lietuvius, tad ir lietuviai privalą jį boikotuoti nepirkdami jo knygy, neduot rankraščių ir tt. Ištikrųjų, kaip žiuri, tai ne tiek ten ideja — patrijotizmas — lošia, kiek tik paprastas kasdieninis biznis. Dėlto ir „Vil. Žinios“ ne tik ką nepri-sideda prie to boikoto, bet dar aštriai jį pasmerkia.

— Chicago „Aušros“ draugijos kuopa, kaip praneša „Lietuva“, šią žiemą rengia Chicagoje tris prelekcijas. Guodžio 9 d. š. m. skaitys prelekciją dr. J. Kulis „Apie gyvulių iš-ivytytą“; sausio 13 d. 1907 m. Šernas skaitys apie „Geografiją“. Trečia prelekcija bus vasario 17 d. 1907 m.

— II Susivaziavimas LSPA., kaip žinoma, yra nutaręs tverti vadinamas „rajonų organizacijas“. Dabar jau yra trys tokios organizacijos susitvėrusios: viena Connecticut'o valstijoje, dvi — Pensylvanijoje. Rajonų organizacijos tveriasi mažiausia iš trijų kuopų.

— Vilniaus apskričio karės teismas buvo pasmerkęs Vincą Voznelį — 8 metams katogon, Adomą Pėčulį — 2 metams ir 4 mėn. katogon už priklausomybę Lietuvos Socijaldemokratų Partijai ir už užpuolimą. Lapkričio 2 d., kaip praneša „V. Ž.“, prokurorui užprotestavus, minėtas teismas vėl peržiūrėjo tuodviejų apkaltintųjų bylas.

— Prieš rinkimus į duma Vilniuje prie šv. Mikalojaus bažnyčios lapkr. 11 d. buvo sušauktas „Vilniaus lietuvių susirinkimas“ su tikslu — iš-

rinkti tam tikrą „centrališką lietuvių komitetą“, kurio pareiga — organizuoti ateinančius rinkimus į duma. „V. Ž.“ tai pranešdamos pirm to susirinkimo, sako: „Labai svarbu, idant šitame susirinkime kuodaugiausia žmonių dalyvautų be atžvilgio į savo politišką pažvalgą“.

— Amerikos lenkų „tautiška sąjunga“ („Związek N.P.“) atminimui 25-metinių sukakusių savo organo „Zgoda“, N47 to laikraščio išleido padidintą, vadinant „sida-brinis „Zgodos“ jubilėjus“, su visokiais daugiausiai pasigiriantiais aprašymais, tarp kurių yra ir lietuviškas straipsnis p. Juozapo J. Hermanowicz'iaus „Lietuviai ir Lenkai“. Tame straipsnyje autorius gerokai apdaryta kalba atengiasi parodyti tiems (lietuviams), kurie „ne mato gilumo priezaszczu kurios pivedi prie to susivienijimo“ (Lietuvos su Lenkija). Svarbiausia priezastim p. II. atranda lietuvių nekulturiškumą, kurį tik tas susivienijimas prašalins: atsirado „mokslajpies“, kur „visą mokslą platino lenkišką kalboj“. O pirmiau viskas buvę gudišką kalboj, tik „kuriejaj (žinyčiose) gyvu žodžiu pasakoja svietuj apiej praejti tautos, garbino darbus prosieniu, gaivino dvasią“ ir tt. — lietuviškai, ko susivienijus su lenkais nebuvo... Bet pirmiaus vis buvo blogiau, kadangi net kunigaikščiai, lietuvišiais budami, o kalbėjo gūdškai (kaip p. Herm. lenkiškai) ir nemokėjo rašyt (net nė tiek, kiek p. H. moka).

Prie progos verta paminėt, kad p. Hermanowicz yra pirm sėdžiu kompanijos „Žinyčia“, apie kurią savo laiku minėjome; jos tikslas įsteigti lietuvišką koloniją Amerikoje. „Žinyčia“ buvo pradėjus leisti „laikraštį“ („Susitelkimas lietuvių Amerikoje“), t. y. tos kompanijos biznio reklama,

kaip visados dėdasi — patrijotizmo rubuose. Dabar „Ž.“ nutarė nūpirkti 3600 akru žemės Wisconsin.

— Pagal visos Rusijos mokytojų sąjungos žinios, kovoje už laisvę žuvo su višum 900 mokytojų ir apšvietos veikėjų.

Iš Lietuvos.

Ramygala. (Panev. apskr.) Juodašimčių trijulė. Mūsų miestelyj yra trys juodašimčiai — šnipai: mokytojas, urednikas ir raštinininkas. Koki jie žmonės, galima pamatyti iš jų darbų. Pirmiausia reiktų šitas pasakyti apie mokytoją Artiuch'ą. Jau ištisi metai, kaip mokykla uždaryta, vaikai nesimokina, mokytoją gi ramygaliečiai peni, duoda jam vietą, kaip kokiai gerai naudai. Pernai susipratusieji žmonės reikalavo, kad jis išeitų; kažin-kas dar persprogino dvi bombi ir šovė po jo langais. Mokytojas, pamatęs, kad jis jau čia nebereikalingas, (nes nemoka lietuvių kolbos) ir kad žmonės patys nesiduoda rusinti prizadėjo už dviejų savaičių išsikraustyti. Bet praėjo ir daugiau; ramygaliečiai žiuri, kas čia bus: mokytojas nė iš vietos nekruta. Jie dar laukia, kol jis išvažiuos, mokytojas gi tuo tarpu nesnaudė. Jis su šnipinėjo, kas labiausia norėjo jį išjudinti, kas buvo Vilniuj, važiavo kelis kartus Panevėžin, viską susakė, primelavo, prisukė ir vėl ėmė sau ramiai gyventi. Kur tau jis negyves ramiai, kad kaip matai atigrudo pristovas su gauja sargybinių ir suėmė tris vyrus: Kaupą, Liesį ir Krotkų. Kiti išbėgo Amerikon. Tie tįs išsėdėjo po kelis mėnesius ir nė žinios, kada bus jų vargų galas. Paleidus juos iš kalėjimo, mokytojas su savo sebrais vėl kelis kartus važiavo Panevėžin, vėl skundė, vėl melavo. Už tai ir Kaupą su draugais kelis

kartus tardytojas (sliedovatelis) šaukė ir klausinėjo. Dabar girdėties busias teismas. Tie vyrai visiškai nekalti žmonės.

Štai koks paukštis mūsų mokytojas.

Toks pat dėdė ir uredininkas. Kol dar buvo šiočia-tokia liuosybė, jis kaip kiškis ausis suglaudęs tylėjo: tik viską suuostydavo ir pristovui susakydavo. Bet atvažiavus sargybiniams, jis tuo pasirodė, kas esąs. Jieškant „prasikaltėlių“, jis žmonėms sakinėjo, kad „maištininkams“ dabar atėjęs galas: juos ar Sibiran išvarysią, ar sušaudysią, ar pakarsią. Jis sukaitęs jieškojo ir rodinėjo sargybiniams kas „kaltas“.

Negeresnis buvo ir raštinininkas Butkus. Tik šis baikštesnis už kitus. Bijodamas, kad už „gerus“ darbus kas neužmokėtų, kaip matai išsikraustė. Susiprato katė, pieną paliejusi!

Dabar jau kitas, bet tas turbūt bus dar pranašesnis. Valstybės Dumą paleidus, jis labai džiaugėsi. Visiems sakinėjo, Dumoje buvę vien niekšai — anot jo, „merzavcai“ — kurie ėję po vagimis ir plėšikais, ir patys kurstę žmones vogti ir plėšti!

O kaip jis mėgsta ranką atkišęs turėti! kad tik kas ką duotų!..

Štai kokie Ramygalos valdininkai.

Yra keliatas ir lietuvių, kurie eina kartu su tais valdininkais ir padeda jiems šnipinėti. Apie juos kitą kartą plėšau pakalbėsime.

Rusų partija Lietuvoje.

Lietuvos, Baltrusijos, Lenkijos Kuršo ir Estijos rusai, daugiausiai valdininkai, buvo neperseniai susirinkę Vilniuje tartųsi, kaip jiems susijungti ir eiti išvieno, ginant tuose kraštuose rusų reikalus. Per tą susirinkimą buvo ir tos, naujai sumanytosios, sąjungos įstatymai sutaisyti. Sako dau-

gybė popų (stačiatikių kunigų) įeiną ton rusų sąjungon. Popai žadą labai stopiai darbuotis tarp žmonių prieš Dumos rinkimus ir po rinkimų. Darbuodamies prikalbinėsią žmones, kad jie rinktų atstovais rusus. Tų pakraščių rusų sąjungos įstatai esą paduoti vyriausybei pafvirtinti. Tokiu budu ir Lietuvoje turėsime naujai susidariusią rusų partiją, kuri, kažin ar skirsis kuo savo darbais nuo „tikrųjų rusų“ partijos. („Liet. Ukin.“)

Naumiesčio pav. (Suv. g.) „Cicilikų“ ir chuliganų darbai. Ukininkas Spirauckas iš Tilvikų kaimo, Šilgalių valčiaus, spalio 30 d. parsivežė iš Naumiesčio tukstantį rublių atsiėmęs kokios ten priklausančios jam dalies. Sekančią naktį, kada p. Spirauckas su savo žmona klėtyje miegojo, išgirdo, jog kas tai barskina į klėties duris ir prašo atidaryt. Spirauckas jau buvo duris be atkišas, bet jo pati ji sudraudė sakydama; gal, girdi, koki vagis, ir ji klėtyje už durų budama pasakė svečiams, kad gaspadoriaus nėra namie, bet „svečiai“, nežiurėdami į tai, kad gaspadoriaus „nėra namie“, ėmė per prievartą laužti duris. Tuo kart p. S., aiškiai suprato kame dalykas, šoko iš lovos ir patykomis užbėgo ant viršaus klėties, ir kaip ten išliudęs per stogą nubėgo į Jundiltų kaimą pas Kalvaitį jieškoti pagalbos.

Tuo tarpu tie „svečiai“ išlaužė duris ir įėjo klėtin tris vyrai. Pirmčiausiai pasisakė, kad jie esą „cicilikai“, ir išitraukę iš kišenių brauningus, atkišo tai žmonai į krutinę ir pareikalavo, kad jiems atiduotų 1.000 rublių.

Spiraucko žmona atsisakė, kad ji jokių pinigų neturinti, turinti tik 40 kapeikų, bet jie tam netikėdami ėmėsi po drabužius ir šiaip visur jieškoti, bet veltui, nes pinigų nerado.

Bejieškodami pinigų rado, žinoma, kaip pas ukininką sviesto, surių, tai po „pročiai“, matomai, turėjo gerą apetitą, kad sviestą ir surius čia pat klėtyje suvalgė. Pasidrutinę pasiėmė Spiraucko skrandinę, grūšių dūvintų pripiltą krepšį, ir atėmė tą 40 kap. jau buvo besirengią į kelionę, tik štai išgirdo balsą, „vyrai, aplinkui! bėkit aplinkui!“ Spirauckas, mat, nubėgęs pas Kalvaitį pasiėmė keletą vyrų, bet jie, bijodami prie jų lysti, kad neperšautų, sumanė kitaip juos gązdinti, tai plėšikai išgirdę balsą spruko laukan ir iš tos baimės vienas paliko kurpės, antras kepurę, bet skrandinę ir grūšias paėmė su savim. Paliktosios kurpės, kepurė, ir ta skrandinė mūsų „cicilikilius“ ir suklupdė, nes pasirodė, kad jie yra to paties kaimo bernukai: Juozas Švelnys, Konstantinas Švelnys ir Antanas Kunsaitis, jų tėvas Švelnys mat nepertoliesia Oškinės kaime turi įsitaisę aludę, tai jie tą naktį ten ir parbėgo.

Turiu priminti, kad Juozas Švelnys paskutiniu laiku gyvenęs Naumiestyje, todėl tą dieną, kada Sp. Naumiestyje paėmė tą 1.000 rb, jis tai patėmyjęs parvyko į Tilvikus ir, paėmęs prie savęs dar du dragunu, ir padarė minėtąjį užpuolimą. Visi jie po to tapo suimti, ir girdėti žmonės kalba, buk Juozas Švelnys tapęs Vilkaviškyje sušaudytas (tikros žinios apie šį dalyką neturiu).

Papilė (Kauno gub.). Da vienas iš tukstančių ištvirkuosiu biurokratijos tarnų baurių pasielgimų. Tas atsitiko su Papilės kamendoriu kunigu G. Panevėžy gelžkelio stotyje kunigas Gudauskas ėmė nuo stoties kasieriaus bilietą Papilėn. Tuo tarpu prie kasos prisiartimo Panevėžio miesto girtas žandarų paaficeris Prackevičia, kurį praeinant kareivišku budu pasveikino koksai

ten žmogelis. Juk dabar visi nors menkesnieji biurokratų tarnai skaitomi valdžios atstovais, taigi jokio čia pikto tokiam žmogelio apsiėjime žandarui nereikėtų regėti, priešingai turėjo jį tikrai džiaugties, kaip tai žmonės dabar pas mus įbailinti, jog pamatę spindančius „gūzikus“ ir ant kepurės „blekinę“ žvaigždutę, patįs nežino kaip tokius didžiunus gnodoti. Bet ne teip čia buta. Žandaras, ar tai jog jam baltakė aptemdė protą, arba, ir beto nedaug teturįs išminties, bauriais žodžiais, kuriais teip turtingas yra žodynas, vartojamas visokios rūšies valdininkų, norinčiais žmonėms įkvėpti valdžios paguodoną, viešai ir teip garsiai pradėjo nekaltą žmogelį kolioti, jog čia—pat buvusieji žmonės, o tarp jų ir kunigas Gudauskas patėmyjo žandarui, jog negraži tokiomis bauriais pramanymais rėkauti. Ponas žandaras, išgirdęs tokį persergėjimą, tuojaus prisikabino prie kunigo ir prikibęs prie rankovės, šaukdamas klausė kunigo, kas jis esąs. Gavęs atsakymą, jog kunigu esąs, su pasityčiojimu žandaras sušuko: „aš pamatysiu, koksai tu kunigas, aš tave iš kunigo rabinu padarysiu, tu pas mane piemeniu busi“. Tuos žodžius daug žmonių girdėjo. Išburnijęs tokius civilizuotus žodelius, žandaras Prackevičia nuvedė kunigą į stoties žandaro kambarį ir ten su stoties žandaru sustatė neva protokolą, po kuriuo kunigas nepasirašė. Tuo tarpu atėjęs traukinys iš Kalkunų nuėjo į Radviliškį, kur kunigas Gudauskas norėjo važiuoti. Kaip traukinys nuėjo, areštuotąjį „kunigą“ žandaras Prackevičia nuvedė ant plat formos ir ten, truputį pamatęs, prasišalino, palikęs kunigą liuosą, kursai tikrai ant rytojaus tegalėjo sugrįžti Papilėn. Štai kokius civilizuotus ir uolius tarnus turi civilizuota ir

liberališka dabartinė Rusijos biurokratija. Puikius auklėtinius išauklėjo biurokratų mokykla, už tai ir darbai labai gražūs. Aprašytas faktas atsitiko 14-je dienoje šio mėnesio. („Vil. Žin.“)

Sziandienine vergija Amerikoje.

Žinau, daugelis perskaičiusių šitą antrašą pasakys su abejojimu, kad tai turi ką kitą reikšti, o ne vergiją, nes kaip gali but Amerikoje, toje pagirtoje „laisvės šalyje“, vergija! Ne vienas, žinąs kiek Amerikos istoriją, pasakys, kad vergija ištikro buvo čia atgal kelios dešimtys metų, bet dabar?? Ir pastatęs šituos klausimo kriukius, žiurės į mane su pamazinančiu žvilgiu, kodėl aš tokius žodžius — vardus pritaikau ir šiandien, kuomet tokiomis vardais pavadinti nėra atsakančio dalyko. E, sakys, tai jau socialistas... jie vis teip vadina kapitalizmo surėdymą, kur visokia laisvė, o ne vergija užtikrinta kiekvienam ir visi gal gerai gyvent, kad tik netingi dirbti.

Tegul teip sako buržujai ir moralistai—veidmainiai iš—po tamsiosios žvaigždės, bet jūs, darbininkai, negalit but tų buržuazinių nuomonių vergais, kuomet patįs galit nekartą pasilikti tikrais vergais tų buržuų—kapitalistų šioj „laisvės“ šalyj, teip, kaip senovės vergijos gadynėj. Ir pavyzdžių tos senoviškos vergijos, gyvuojančios šioj „laisvės“ šalyj netruksta, vergija gyvuoja, kaip ir senovėj, tik su tuo skirtumu, kad įstatymuose nėra stačiai pasakytą, jog vergija, tai šventas, dieviškas surėdymas ir kad vergais šiandien yra ne tik negrai, ne tik indijonai, bet ir baltieji žmonės, ko seniaus Amerikoje nebuvo; trečiasis skirtumas tas, kad dabar ir negrai kartais buvo baltųjų.

vergų prižiūrėtojais.

Ne sykį buvo „Vienybės“ minėta — rubrikoj „iš Amerikos“ ir atskiruose straipsniuose, — kad vienur-kitur žmogus darbininkas dirbo vergo vietoje. Šįmet Floridoje tulas Benjamins Vilenskis (atėjunas iš Rusijos, turbūt zydas), prie darbo buvo saugojamas užveizdų negrų su revolveriais rankose ir niekad negalėjo uždirbti viršaus to, kiek kartkartėms įsiskolindavo už pragyvenimą tiems patiems darbdaviams — kompanijai (žr. „V. L.“ N31). Pernai buvo pakilęs triukšmas už tai, kad... tapo išduota vergija ant laivų, gaudančių austerius (oysterius). Buvo teismas, po to, kaip viens amerikietis-anglas pabėgęs ir tos vergijos ėmė skųstis, o kadangi ten paprastai papuola vergijon tik atėjūnai, — buvo ir keletas lietuvių... — tai tas ne neišeina į aikštę.

Neseniai lenkų socialistų laikraščio „Robotnik“ išaiškinta vergija, praktikuojama Georgijos ir Pietų Karolinos valstijose, kur gabianama vergai net stačiai iš Europos, per tarpininkystę laivakorėjų firmos „F. Misler“ Bremuose ir podraugei laivų kompanijų — „Šiaurės vokiečių Lloyd'o“ ir „Hamburg Amerikan Line“ („V. L.“ N47—š. m.).

Jei atmisim tą faktą, taip tankiai atsikartojamą, kad pačioj Amerikoje yra tam tikri agentai, kurių tarpe yra gal ne vienas ir mūsų „tautietis“, gaudantis tik-ką atėjusius žmones ir pristatanti jei ne didėms kompanijoms, tai kokiam farmeriui, kur po šautuvo gresme tie baltieji vergučiai palikę visas spėkas žustabe žinios, arba išėję iš vergijos kriunėdami laukia „danguje zoplot“, — tai matysim, kad vergija praktikuojama šersai — išilgai visą Ameriką.

Bet šitie pavyzdžiai parodo tik tą faktą, kad žmonės per prigavimą, ar pavogimą tampa

vergučiais (vergaus), o įstatymai — konstitucija to neleidžia daryti. Vertėtų vienok pažiūrėti, ar nėra įstatymų, priverčiančių „tinginius“ prie darbo. Šiomis dienomis buržuazų-kapitalistų laikraščių korespondentas praneša panašią žinutę iš Kentucky valstijos. Trumpa ir smulkioms raidėm sustatyta ta žinutė, kaip neturinti svarbos, vienok ji ištikrųjų daug svarbesnė už tą stambiąją žinią, kad New Yorke anarchistai per prakalbas pagyrė Czołgosz'ą ir už tą baisų žodį tapo areštuoti, kad tas žodis netrukų lyg Czołgosz'o bomba.

Štai ta žinutė:

„Tingusis žmogus bus parduotas.

Elizabeth, Ky., lapkričio 26 d. — Dock Aubrey, nesumanus baltasis žmogus, kurs atsisakė dirbti, bus parduotas per licitaciją sulyg valkatų įstatymų (vagraucy laws) jo pirkėjas galės naudotis juo per devynis mėnesius“.

Trumpa ta žinutė, bet daug pasako. Pasako kad įvedus įstatymus, aprubežiuojančius valkatas, galima atgaivinti vergiją, taip, kaip stačiai būtų išleista įstatymai apginanti pirkliavimą žmonėmis. Kas, ar ne vergija? Per 9 mėn. galės naudotis nupirko žmogaus darbu. Aprubežiuotamat, tai gi kitas sakys, kad ne tikra vergija. Bet ar ne užtenka 9 mėnesių, kad žmogaus — vergo spėkos sunyktų iki galutinam laipsniui, kad jis paskui, išėjęs į „laisvę“, dirbti negalės, kad ir norės? Juo pirklys stengsis daugiau išnaudoti, kad išėjus terminui jis neturės tiesos juo naudotis. Amžinoj vergijoj vergai budavo saugojami bent tolei, kol jų spėkos nesumenkėdavo dėl senatvės, ar ligos.

Kitas dalykas: įstatymai priverčia valkatas prie darbo, o valkata juk lengva bile ką pavadint: kapitalistas engia,

skriaudžia žmogų darbininką (ne valkatą), tas atsisako dirbti ir jau jį bugdena ant licitacijos! Toki įstatymai tai mašina „valkatoms“ dirbti. Ta trumpa žinutė lyg sakyte-sako, kad Kentucky valstijoj kapitalistai tik ir rupinasi su ta mašina prisidirbti „valkatų“.

Tai gadyne, tai papročiai!

Ir dorybės saugotojai nemato vergijos, gresiančios užlieti visą „laisvės šalį“, — reikia tai tariant pridėti: „pavergi mo laisvės šalį“. O juk kas pasakė, kad vergija tai nuodėmė? Tuo tarpu nuodėmių naikintojai stengiasi išnaikinti visokios vergijos naikintojus, o ypatingai socialistus. Nesenei juk Freelande (Pa.) buvo lenkų ir slovaku kunigu konvencija, kur nutarta kurstyti žmones, kad iš angliakasių unijos išmestų socialistus, ypač tuos, kurie užima kokių viršininkų vietas.

Ir kaip pamatai, kad tos unijos viršininkai nesocialistai varo darbininkus į kapitalistų bučį, o ypatingai apsunkena, į nieką paverčia atėjūnus, tai skurdu daros, žiurint į tų atėjūnų dvasiškosius globėjus...

Ar ilgai darbininkai duosis vadžioti už nosies visokiems moralistams veidmainiams! Išsiluosavimas darbininkų klesos paeina iš jų pačių! Tik susipratimo, tik vienybės! Kovoj tų įgausi sau laisvę!

J. B.

Juoko verta kritika.

Ant kiek linksma ir miela pamatyti naują veikalą kurioj nors dailos šakoje nuveiktą, ant tiek vėl reikalinga ir nadinga išgirsti apie duotą veikalą tyra kritika. Teisinga, bešališka kritika yra tai svarstyklė, nusveriant vertę apskębto veikalo, parodanti jo gerasias ir blogiasias puses. Tokia tik kritika visur yra pageidaujama ir reikalinga.

Jei veikėjas padaro klaidą ar apsirikimą, tai tas dar nėra nuodėmė, nes kas veikia, tas ir klaidas su apsirikimais padaryti gali, bet jeigu nieko neveikiantis kritikas apsilenkia su teisybe ir savo kritiką remia vien tik ant ypatiškumo, — tas yra labai nesmagiu ir negražiu apsireiškimu. O toki apsireiškimai mūsų laikraščiuose pasirodo gana tankiai.

„Vienybės“ N38 tilpo kritika J. N. ant revoliucijos dainų su gaidomis, parupintomis P. B-čio. Pirmiausia yra gvildinama sutaikymas balsų „Lietuvių Marselietės“ tilpusios N31 „Kovos“. Nors kritikas ir paminėjo, kad tai yra ištrauka iš Prancuzų Marseljezos, bet tuoj nurodo, kad jau pirmuose taktuose „reikia plieninių ausų dėl klausymo“, o trečiam takte akordas c, es, g, „kaip jiešmas perveria muzikališką ausį“ (gerai, kad ne širdį!). Toliaus J. N. užmeta nesuomone kompozitoriui dėl neatsispauzdinimo antroje eilėj bosų, pirmame priešakttyj, zenkleliu d ir c-e, primęgdamas, kad dainininkai turėsia nesutikti nuomonėms (sic!) ir nors N33 „Kovos“ ir tilpo aiški atitaisa tos klaidos, bet J. N. (o sancta simplicitas!) tą patį priskaito prie bosų pirmosios eilės ir šaukia, kad vieton atitaisymo klaidos, gaidos vysai pasigadino (?). Prie tolesnių klaidų J. N. prikaito antroj dalyj visame takte laikomą septiminį akordą 5 laipsnio, kaip dissonansą, baisiai nutrukstantį ant akordo 3 l ir pagaliaus gražiausioj, anot kritiko, vietoj, ant žodžių „Susipraskim, sukilkim...“ apgailėstaujamas unisonas...

Kritiko nelaimė, visos tos vietos P. B-čio kompozicijoj ant kurių J. N. taip smarkiai užsipuola, paimtos stačiai, be permainymų, iš originališkosios Rouget de l'Isle Prancuzų Marselietės (žiur. „Kalendarz Robotniczy“ 1896 m.) ir tik

pritaikytas lietuviškas tekstas. Matyt, kad kritikui daugiau apėjo sutaisytojo pasirašymas, negu patys akordai, kuriuos kritikuoja, nesistengdamas įsigilinti į anų sustatymą. Juk kritikuoju tuos akordus — kritikuoju ir išsipeikia pati originališkoji Marselietė, o kritikuoti Marselietę — reiškia išsistatyti save ant juoko visam muzikališkam svietui. Juk Marselietė nuo pirmosios Prancūzų revoliucijos stojosi šventu himnu visiems trokštantiems laisvės, ją atkartoja milijonai lupų po visą pasaulį, su ją eina nuvargęs proletaras į kovą su prispaudėjais, su ją ant lupų miršta kovotojai už laisvę... Ji sujūdina net atšalusias širdis prie pageidavimo brangios laisvės, prieš ją lenkė galvas garsiausi muzikai ir kompozitoriai praėjusio šimtmečio ir nė vienam iš jų neprisiėjo skandintis plienines ausis klausant akordo 1 laipsnio, nė vienam jiešmas nepervėrė muzikališką ausį ir nė viens neprieštaravo (kaip prieštarauti prieš įstatymus harmonijos?) prieš septiminį 5 l. akordą, kuris lygiai taip baigiasi ant akordo 3 l. kaip ir P. B-čio „Lietuvių Marselietė“. Tas pats ir su unisonu ant žodžių „Susipras kim, sukilkim...“. Visos tos vietos, kaip augščiau minėta, paimtos be atmainymo iš originališkosios Marselietės ir gali gadinti ausį turbūt tik tam, kuris rašo kritiką ne dėl to, kad rimtai ir teisingai apsvarstyti veikalą, bet kad išpeikti kitus, o pasirekliauoti save prieš nepažinančius harmonizavimą skaitytojus. Ar ne juokingas apsišėškimas!

Antrąją dainą „Į kovą“ tilpusią N35 „Kovos“ J. N. nekritikuoja, nes sužinojo, kad tai yra kompozicija B. J. Zalewski'o (?) Bet B-tis pasirašęs po tekstu ir, žinoma (užteuka pasirašyt, kad viskas tuoj stotųsi negera), tekste jau „nelaimė, neapsvarstymas ir

didelis nonsens“ (lietuviškai sakant — kvailystė) (!!!). Mat per apsirikimą zecerio, ar per rašytojo — vieton „senos gadyinės“ atspauzdinta „naujos gadyinės“, kas duoda progą kritikui paminėti apie protišką P. B-čio stovį.

Minios jau sujudo, subudo ir naują gadynę mato (žodžiai kritiko). Aš priduriu, kad subudus minioms, laikas pabusti ir kritikams ir, vieton bepatiško peikimo ir blevyzgojimo veikiančiųjų, užsiminti kuom rimtesniu ir nauingesniu. Juk toki žodžiai kaip nesumani harmonizacija, „didelis nonsens“ rašytojui garbės nedaro, o skaitytojams naudos neatneša.

Al. Steponaitis.

Kalbos valymas.

I. Vieton: ant susirinkimo, ant salės, ant teatro, ant vestuvių reikia sakyti:

1. Eisim į susirinkimą, į salę, į teatrą, į vestuves, į krikštynas.

2. Buvau susirinkime, salėje, teatre, vestuvėse, krikštynose.

3. Per susirinkimą kalbėta... susirinkime kalbėta (ne ant susirinkimo). „Per susirinkimą“ — reiškia: tuo laiku, kada buvo susirinkimas; susirinkimo laiku („podezas zebra nia“).

II. Einu iš susirinkimo, iš salės, iš teatro (ne nuo susirinkimo ir tt.).

Pasarga: Jeigu susirinkimas uzkluptų vyti, tai gali sakyti: bėgu nuo susirinkimo (bet iš salės, iš teatro).

III. Ką gausi iš jo (ne nuo jo). Ko norėt iš kiaulės, kaip mėsos. Aš iš jo išgausiu, išprašysiu. Ko jam reikia iš manęs; ko jis reikalauja (nori) iš manęs (ne nuo manęs).

IV. Parašyta per Joną... Turi but: Jono parašyta (pa daryta ir tt.). Per Meškinį

atsiųsta aukų \$0. — reikia su prasti, kad aukos ne Meškinio, o tik kitos ypotos, kuri davė Meškinui nusiųsti jas, kur reikia. Pavadinkim tą ypata Grigu; jeigu vienu sakiniu norėsim pasakyt keno aukos ir kas jas atsiuntė, tai sakysim: „Grigo aukos atsiustos per Meškinį“, (Grigas atsiuntė (iš siuntė) per M-nį \$0. aukų“; „aukas siunčiame NN partijai per NN redakciją“.

V. Aukauja revoliucijai, rev-os reikalams, naudai (ne ant revoliucijos, ant r-cijos reikalų, ant naudos).

VI. Revoliucijos šelpimas; r-cijos šelpimo darbas: (vietinis, centralinis) r-cijos šelpimo komitetas. *J. B.*

Iš Didz. Britanijos. Iš Škotijos.

Rugpiučio 5 d. š. m. Mossende. Alex. M'Cann salėje buvo susirinkimas vietinių lietuvių. Susirinkimą sušaukė Pr. Sandarga su tikslu apsvarstyti apie šv. Kazimiero Draugystės atlikusius pinigus — 100 svarų sterlingų, kurių globėju — buvo Pr. Sandarga. Jis išvažiudamas iš Škotijos sušaukė susirinkimą, kad išsirinktų jo vieton kitą globėją. Jo vieton tapo išrinktas A. Marčiukaitis iš Bellshill. Kiti globėjai: P. Bencevičia, J. Vieraitis ir V. Deltuva (pastarieji du nepribuvo į susirinkimą) liko tie patys. Ne svarbu, kas yra globėjais, bet noriu tik priminti, kad ikišiol da nematyt, kad jie būtų išpildę minėto susirinkimo nutarimą (daugumu balsų): tą 100 sv. ster. paauskauti naudai kovojančių už liuosybę tėvynėje Lietuvoj. Buvo nutarta išimti iš bankos tuos pinigus ir priduoti Revol. Šelp. Komitetui.

Man rodos, kad tas šimtas svarų būtų gera parama kovojantiems už laisvę, ypatingai šiuo laiku labai reikalinga.

Dėlto, Škotijos lietuviai, mes užsipelnytume bent tą garbę, kad pagelbėtume teip sunkiai kovojantiems mūsų broliams, nes mes ikišiol visai mažai teaukavom revoliucijos reikalams. Taigi, broliai škotiečiai, aukaukim nors tą šimtą svarų.

Varguolis.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Valdininkų, ypač augštesniųjų apsigovimai ir Amerikoje ne naujiena, o ko norėt iš Maskolijos biurokratų? Pirklys Lidval ir vidaus dalykų ministerio draugas Hurko įsimašė į skandalą, kilusį į šelpimo baduolių, kuriems Lidval turėjo pristatyt jāvus pagal kontraktą. Hurko atsisakė nuo vietos, kaip pradėjo tardyt išėjusias aikštė šelmystes. Stolypinas žada viską gerai ištirt, tam yra skiriama komisija. Nizni-Novgorodo gubernatorius pašauktas išsiaiškinimui, kam jis rodijo valdžiai pirklį Lidvalių.

Rusų laikraščiai neva dziaugiasi, juokuodami iš to, kad Stolypinas pasakoja svietui, kad dabar Maskolijoje visoki sumišimai esą visai pasiliovę ir kad naujoji дума susidėsiant iš gerų, ramių žmonių, teip, kad valdžia galėsiant puikiai įvykdint savo užbrėžtas reformas (permainas). Bet kadangi valdžia eidama permainų keliu — nuo skerdykių nuėjo prie skraiduolių burių ir karės teismų, o nuo tų — prie karės lauko teismų, tai jau rodos ji negalės toliaus eiti, nes kokia da gali but didesnė valdzios permaina už karės lauko teismus? Dėlto tai ir minist.pirmininkas (Stol.) pats savo žodžiams netikėdamas, — nors teip keistai geidžia, kad įtikėtų kitų šalių bankieriai ir paskolintų pinigų, — priduria, kad jeigu дума nenorės buti sutikime su valdžia, tai kad ir į ant-

ra dieną busiant paleista. Tai toks eina gandas apie valdžios ketinimus.

Tuo tarpu visa Rusijos bajorija reikalauja iš valdžios, kad kaip gyvai darytų permainas dumas rinkimuose, nes girdi taip paliekant, duma bus labai radikališka (šalininkė pamatinių permainų), o mažai joje bus bajorų-žemiečių. Vienok ir be jų, valdžia, kaip jau pereitą kartą buvo pranešta, labai siaurina rinkimo tiesas laisvės šalininkams, ypač darbininkams.

Naujas caro įsakymas skelbia, kad valstiečių klausimas prigulys vien valdžiai išrišti, o ne dumai; valstiečiai pagal tą įsakymą, bus ypatiškais žemės savininkais, ne taip kaip iki šiol buvo bendra nuosavybė viso valščiaus („obščina“).

Lenkų Socialistų Partija skilo į dvi puses: viena—didesnėji—laikosi to paties kovos budo—teroro, kaip ir iki šiol, o kita—mažesnėji—nori varyt ramiąją kovą. Tarp jų dviejų abazų dabar eina energiška kova, ginčai.

6 šimtai ir 23 jureiviai už pereitos vasaros maištą Kronštadte karės teismo pasmerkti į kalėjimą arba į disciplinartų batalijoną įvairiam laikui. 1.770 jureivių liko išteisinta.

Kare Japonijos su Amerika.

Maskolių valdžios laikraštis „Novoje Vremia“ jau seniai skelbia, kad tarp Japonijos ir Jungt. Valstijų įvyksiant karė—butent po to, kaip Alaskos vandenise Amerikos žvejai nušovė kelis japonus. Amerikos laikraščiai iš to tik pasijuokė. Bet dabar jau ir jie rašo apie tos karės gresmę iš japonų pusės. Ir už ką? Už atskirimą japonų mokinių nuo jankių San Francisco mokyklose... Tas dalykas yra taisomas ir japonai yra užganėdinami, bet diplomatiškai santikiai vis įtemti ir da rodos labiau tem-

piasi. Japonijos visuomenės upas esąs įkaitęs prie karės.

Isz Amerikos.

Anglies užteks
5000 metų.

Washingtono Geologijos instituto valdiškoji atskaita parodo, kad Amerikos žemėje, o ypatigai Jungtinėse Valstijose yra anglies tiek, kad užteks jos 5000-čiams metų. Iki 1865 metų anglies išdirbystė siekė 284,89,055 tonas. Sekančiam dešimtmetyje iškasta 419 mil. 425,104; iš viso 700 milijonai tonų. Iš viso iki 1905 m. iškasta 5,970,773,571 (5 bilijonai 970 mil. 793 tukst. ir 571) tona.

Valdininkų
vagystė.

Pittsburg, Pa. Prie miesto darbų padaryta suktybė siekia \$70,000 tokiais budais: 1) papirkimas renkant žemę valdžios namui, 2) vogimas statant naują augštesnęją mokyklą (High School), 3) papirkimas išduodant miesto privilegijas „Tube City Railroad“. Areštuota keli garsūs bizoieriai ir valdininkai.

Kompanijas
baudžia.

St. Louis, Mo. Federališkas teismas išdavė skundą prieš šais Waters Pierce Oil Co. (kerosino komp.); kompanija gal bus nubausta pinigine pabauda siekiančia net 1 mil, 520,000 dol. Skundas susideda iš 272 punktų, parodančių kaip Waters Pierce keros. kompanija „nedoru“ budu varė savo biznį. Tarp ko kito parodyta esą, kaip gudriai buvo numatinama kerosino pervežimo prekė ant geležinkelio Missouri Pacific ir Southern Pacific Railroad. Teipgi yra skundžiama, kad komp. yra šaka kerosino trusto, Standard Oil Co., kurio galva yra Rockefeller, neseniai gaudytas už nedorą biznio varymą, o dabar tik lyg

ant juoko nubaustas (dėl svieto akių).

Cukraus trustą Jungt. Valst. apygardės teismas nubaudė 18 tukst. dol. už ėmimą raba- to nuo New York Central geležinkelio kompan. apie \$26,000.

Medžio kle

Pennsylvaniaj.

Medziotojų vyriausio biuro apyskaita parodo, kad per šio rudens medziotimo laiką Pennsylvania giriose nušauta 109 meškos, 523 briedžiai, 382 girinės kurkos ir 4 žmonės—medziotojai. „N. American“ rašo, kad tai labai mažai žmonių nušauta iš tukstančių medziotojų.

100 žmonių žuvo
nuo tvano,

kurs atsitiko dėlei baisios viesulos—uragano, siautusios ant oceano apie San Francisco, Meksiką. Žuausiųjų, sako, bus daug daugiau, kai suskaitys gerai.

Žudo savo vaikus.

Prie ko kartais veda mokslas apie pačedumą ir krovimą pinigų.—Philadelphiaj viena moteriškė, Bridget Carey, nuvodijo penketą savo vaikų, kad gautų už juos posmertinę iš apdraudimo kompanijos. Beto, ji nunainiojo ir šiaip ar 7 ypatas, kurios, jai prisilemėns, užrašė jai posmertinę,—giminės ir pažįstami.

Kareiviai prieš
darbinikus.

Hamiltono (Ont.) tramvajų darbininkams streikuojant, jų vietą kompanijos gabenosi streiklaužius neunijinius. Kompanijų tarnai—milicija saugojo streiklaužius, bet streikininkai juos mušt, daužyt karus (tramvajus), kad nė policija nieko negalėjo padaryt. Tada pašaukė apie 100 kareivių, kurie šaudydami sužeidė ir užmušė daug streikininkų ir jiem pritariančiųjų.

Streiko organizatorių, Fredericką Fay, Chicagos Darbo Unijos nusiūstą, Kanados val-

džia nori grąžint atgal, bet jis nenor grąžt, tikėdamasis, kad Washingtono valdžia užtars jį prieš deportaciją.

Isz lietuviškiu dirvu Amerikoje

Korespondentams.

Korespondentai arba žinių rašytojai pirm visko turi būti teisingi, bešališki, net ir apie aršiausią savo priešą rašant. Norint parašyt teisingai, parodyt viską taip, kaip buvo, ne papeikimų, reikia nepridėliot nė pagyrimų, o tą galima atsiekti tada, jeigu rašysi be piktumo. Taigi ko lei piktas, karštas, tolei, brangus korespondente, nink plunksnos į ranką.

Korespondentui reikėtų prisilaikyti prie „unaro“: nerašyt tokių žodžių ir užmetinėjimų, kurie negal patilpti laikraščiuose ir nesiųsti redakcijoms tokių raštų, zinant išanksto kad jie bus numesti į gurba. Ar tai gražu? ar koks unaras gali but iš to, kad šmeizimo raštai bus pačtos saugojami iki redakcijos sąslavynui? Sagražint! Kās verta numest į gurba, nepergrazu reikalaut, kad tai sugražintų.

Prie to viso, korepondencijos reikia rašyti trumpai, be jokių pamokslų, išvadziojimų; savo nuomonę galima išreikšti, bet trumpai; šiaip visadalykas turi but aprašytas be pridėjimo ir atėmimo,—gryni faktai, atsitikimai.

Beto, reikia saugotis atkartojimų. Paveizdan, — parašei deklamatorės vardą—pravarde, paminėk, kurias eiles jį tą vakarą deklamavo, teip, kad nereiktų kelis kartus jos vardo atkartoti, t. y. tiek kartų, kiek deklamavo prakalbų tarpuose.

Teip-pat reikia elgtis ir su kalbėtojais ir kt. Atkartojimai tie tiktai bereikalo pailgina korespondenciją ir padaro ją nuobodžia. Visoks rašimo

tu las, sako, geras, kad tik neuobodūs. O prie to turi būti ir padorus.

Tai, kas čia pasakyta, tinka išdalies ir kritikams, ir polemizuojantiems mokytesniems rašytojams.

Selmystė konsulio kanceliarijoj.

Chicago, Ill. Iš čia daugumas grįždami į Rusiją kreipias į konsulatą, kad išduotų pasportus (kaip daugumas vadina), kad laisvai galėtų sugrįžti į Maskoliją. (Žinoma, katrie nepraskaltę prieš valdžią). Kiekvienas apturėjo užmokėdamas po \$7.75, bet ant to paliudijimo užrašydavo 1 r. 50 k., kur reikėjo užmokėti 75c. Kai-kurie padavė skundus konsuliui ir gavo savo \$7.00 atgal. Konsulis nežinojo apie tas vagystes jo kanceliarijoj, bet jeigu kas yra ėmęs tokius pasportus tai gali gauti tuos pinigus kuriuos per virš užmokėjo. Sekretorius pavarytas nuo vietos, dar konsulis žada pasodinti į kalėjimą už tuos jo darbus. Jis padaręs dar ir kitokių šelmystėjų, bet viskas nėra žinoma konsuliui, kaip perdirbimas paliudijimų studentam ir tt.

P. G.

Scranton, Pa. Lapkričio 25 d. nedėlioje lietuvių bažnyčioje atsilankė R.-katalikų vyskupas. Jis savo pamoksle labai išbarė parapijonus, kam tie šiaušias prieš savo kleboną, kun. Kaupą. Sakė, kad jeigu nenusilenksią ir nepaliausią daryti jam, vyskupui, kokius nesmagumus ir eiti bylinėtis, tai busią prakeikti ir atmesti nuo katalikų bažnyčios.

Parapijonys vienok nenusileidžia; remdamiesi ant to, kad bažnyčia neteisingu budu tapo aprašyta vyskupui, nori atjieskot teisybę (kuri kas-žin kur palaidota...) ir kunigą K. pašėduot; vyskupas gal tuo nuramintu juos, jeigu kun. Kaupą iškeltų kur kitur, o į jo

vietą duotų naują, kuris jiems nėra įsipykęs, bet vyskupas nė tiek negali nusileist prieš savo aveles ir nenusileis, kad ir priešieis joms ragus aplauzyt policistų lazdomis ir revolveriais, kaip tai buvo Chicagės „Apv. Dievo“ parapijoj.

Chicago, Ill. „Apveizdos Dievo“ parapijos didesnėji dalis, turėdama prie savęs charterį, iki šiol darė balius, piknikus, visokius susirinkimus—viską darė vis minėtos parapijos vardu ir pinigus surinkę neatiduodavo kunigui klebonui, bet palikdavo savo kasoje.

Dabar, lapkr. 19 d. valdžia užgynė jiems tai daryti, pasiremdama ant įstatymų, kad vyskupas turi charterį ant visos diecezijos ir jis su tuo gali neleisti kam nors daryti biznį vardu Rymo-katalikų bažnyčios. Taigi jis ir išėmė „Injunction“ (uždraudimą). Parapija liks vieno vyskupo ir klebono rankose.

Brooklyn, N. Y. Mūsų labiausiai prabudusieji lietuviai savo darbštumu rinkime aukų Lietuvos revoliucijos reikalams, galima sakyti, atsižymėjo labiausiai. Ypatingai L. S. P. A. 19 kuopa, kuri tankiai darydama prakalbas ir šiaip kokias progai atsitikus, visuomet neužmiršo aukoms sušelpiti savo brolių kovojančių už laisvę. Bet liudna darosi ir graudu, kad tarpe lietuvių atsiranda ir tokių, kurie renka aukas visai negeistiniams dalykams, o tuom daug tamsuolių ir prigauna. Tokiu rinkimu aukų užsiimėję buvęsis Siuvėjų Unijos prezidentas Vincas Karalevyčius. Jis pasivadina save kunigu ir kurįjeina, atkišęs kiekvienam ranką, sako: „Aukaukite po dolerį ant mišių už dušias, aš esu kunigas“.

Kitas žmogus ir pamislina, kad kunigas, žinoma, vyras be usų beveik ir panašus į kunigą.

Aną dieną atėjęs su dviem vyrais į salioną p. Markšaidio, tuo užsiėmė rinkimu aukų. Kad ir vadinosi kunigu, bet kad jau akis turėjo dryžas, tai ir tamsuoliai pasipiktino tokiu aukų rinkėju ir viens net ant juoko pakišo centą. Tada p. Karalevyčius kaip liutas šoko ir taikstėsi mušt susivyniojęs geležį į skepetaitę, kad niekas nesuprastų, ką turi rankoj. Bet užzelgęs saliono savininkas parodė duris ir užsibrigė visa komedija.

Peternogas.

New York, N. Y. Darbai čia eina neblogai, bet pribuvusiam sunku darbą gauti, kadangi per daug yra žmonių, o ant žiemos ir darbai sumazėję.

New Yorke gyvena didelis skaitlius lietuvių, bet labai išsiskirstę, per tai iki šiam laikui nebuvo nė jokios draugystės, idant laike kokios nelaimės galima būtų susišelpti. Susirinkę keli draugai, nutarėm įkurti pagelbinę draugystę ir lapkričio 2 d. š. m. likosi įkurta lietuviška tautiška pagelbinė draugystė, vardu: Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Keistučio Draugystė, į kurią kiekvienas sveikas, doras lietuvis, nuo 18 iki 45 metų amžiaus gali prigulėti. Mėnesinė mokestis 50 centų. Apart posmertinės, sąnariai susirgę gaus pašelpos po \$6.00 kas savaitę. Draugystės komitetan išrinktos šios ypatos: pirms. J. Liudavičia, protokolų rašt. A. Lešniauskas, fin. rašt. A. Strakas, izdin. Juozas Balčius, knygų prižiūrėtojum Jonas Balčius, ir maršalka J. Strokas. Susirinkimai atsibuna 1 ir 3 pėnyčią kiekvieno mėnesio, po N 166 Ave. Komitetas užkviečia lietuvius Newjorkiečius ir pašalinius prisirašyt prie šios draugystės, dabar yra geras laikas ba lig naujų metų prisirašymas be jokio įstojimo, tik mėnesinės 50 centų, o po naujų metų įstojimas bus pa-

gal senumo, kaip kitose draugystėse.

Malonus broliai ir sesers, kiek galėdami vienykimės ir prigulėkim, ne tik prie draugystėjų, bet ir prie kitų susivienijimų, nes tik per vienybę mes galim pagerint savo buvį.

J. Balčius.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Springfield, Ill. Lapkričio 25 d. vietinė T. M. D. kuopelė turėjo savo susirinkimą.

Pirmsėdriu paliekame tą patį, drg. M. Paltanavičių.

Nutarėm atsiliepti į visas mūsų organizacijos kuopas su tokiu užmanymu: Ar mūsų T. M. D. negalėtų kiek nors pinigiskai sušelpiti Lietuvoje sergantį raštininką, kuris atsišaukė į Amerikos lietuvius, meldamas sau pagelbos? Jo atsiliepimas buvo „Lietuvoj“. Jei gu mes vadinamės Tėvynės mylėtojais, teipgi turime lygiai būti mylėtojais ir jos sunų, kurie veikia ką nors jos labui. Kada nusilpsta to veikėjo sunaus pajėgos, ar mes, šaukiami pagelbos, turėtume apleisti, budami Tėvynės mylėtojais? Neverti butume nešioti mūsų organizacijos teip gražų vardą. Kada anuomet velionis Dr. V. Kudirka sirgdamas šaukėsi į amerikiečius lietuvius sau pašelpos jo atsiliepimas visiem nuėjo pro ausis. Bet gal tuomet mūsų organizacija nebuvo gimusi. Bet šiandien visai kas kita, mūsų organizaciją kai-kurie karšti patrijotai į dausas kelia; išsitarusiems ką-nors ant mūsų organizacijos, kad mažai veikiame, papeikimus rašo. Jeigu nenorime kad mums kas ką užmėtinėtų, turime veikti. Pasigyrimai nieko nereiskia. Nors dabar izde ir nedaug turime kapitalo, bet visgi kiek galėtume paskirti. Artinasi Nauji Metai, pinigų vėlei šiek tiek susidės. Mūsų Springfield-

diečiai, velytume tam draugui. Šaukiančiam pagalbos paaukauti arba nors paskolinti \$50,00. Nes tasai draugas pasveikęs žada skolą sugražinti, tai rodosi mūsų organizacija nuotrotos nė neatjaustų. Atkreipkite atydą ir kitos mūsų organizacijos kuopos.

T.M.D. k-pos raštininkas.
Vincas Černiauskas.

Nauji sanariai.

Cambridgeport, Mass.

- A. Atkočaitis 60
- P. Babilius 60
- V. Yauga 60
- V. Šemeklis 60
- V. Tolveiša 60
- M. Kaminskas 60
- Iz. Valantiejus 60
- A. Vitkauckas 60

New Britain, Ct.

- Ig. Degutis 60
- K. Blatpis 60
- J. Ambrazevičia 60
- V. Vinikaitis 60
- K. Lesevičia 60
- J. Vaitkevičia 60

Plymouth, Pa.

- J. Baltrušaitis 60
  - A. Rickevičia 60
- Manila, Philipines Island.
- A. Matuzas 1,00
- T.M.D. Sekr. A. Ramanauckas.

„Kankiniu Kasos“ apyskaita

uz trečiųjų metų antrąjį trečdalį (V. 06—VIII. 06.).

Įžengiamoji pastaba. Klaidos atitaisymas. Kuomet apyskaita už pirmąjį šių metų trečdalį buvo jau išsiuntineta į laikraščių redakcijas, žemiaus pasirašiusysis užsienio atstovas gavo 20. VI. š. m. iš „K. K.“ komiteto laišką, kuriame buvo pranešama apie įsibriovusią toje apyskaitoje klaidą. Ta klaidą buvo šitokia: „K. K.“ komiteto išlaidose po N 2 įrašyta buvo: 330,00 rb., turėjogi buti: 305,00 rb.; taip pat turėjo buti tamtikrai mažesnė (25 rubliais) ir visa išlaidų suma,

butent: vietoj 1812,56 rb. turėjo buti 1787,56 rb., o likusioji „K. K.“ komiteto kasoje suma vietoj 77,07 rb. turėjo buti 102,07 rb. Šiuo ta klaida yra atitaisoma.

I. Komiteto apyskaita.

Įplaukos.

- 1) Iš užsienio atstovo gauta 50,00 rb.; 2) Mas. 10,00 rb.; 3) Šlekiš iš Škotijos, vietoj atsilgiuimo J. B. ir Jurui iš Paryžiaus,—10 šil.—4,62 rb.; 4) Juozas Pliučis iš Glasgovo—47,55 rb.; 5) Dg.—3,00 rb.; 6) bendrasis Vilniaus Raudonasis Kryzius—30,00 rb.; 7) paskolė iš Vilniaus Raud. Kryziaus, kuri reikia sugražinti,—50,00 rb.; 8) Kaune surinkta—15,00 rb.; 9) Panevežyje surinkta 2,28 rb. ir 10) Ukmergėje surinkta—54,38 rb.

Iš viso įplaukė rb. 266,80

Iš pirmo trečdalio liko (žr. pastaba) rb. 102,07

Viso labo rb. 368,87

Išlaidos.

- N1—90,00 rb.; N2—25,00 rb.; N3—112,38 rb.; N4—47,25 rb.; N5—43,95 rb.; N6—3,00 rb.; N7—10,00 rb.; N8—1 rb.; N9—3,00 rb.

Išleista rb. 335,58

Įplaukų buvo rb. 368,87

Kasoje liko rb. 33,29

II. Užsienio atstovo apyskaita.

Įplaukos.

- Iš „Varpo“ Redakcijos (žr. „V-po“ N 11 ir 12, 05) gauta 64,77 mk.—fr. 79,76
- Iš pereinamojo trečdalio buvo likę 60,15 mk.—fr. 73,40

Viso labo fr. 153,16

Išlaidos.

- Išsiųsta „Kankinių Kasos“ Komit. 50 rb.—fr. 132,50
- Krasos ir biuro išlaidos 4,45

Išleista fr. 136,95

Įplaukų buvo fr. 153,16

Kasoje liko fr. 16,21

Prierašas. Prieraše prie pirmosios š. m. apyskaitos buvo tarp ko kito pastebėta: „iš apyskaitos nematyti jokio „K. Kasos“ deficito, tuo tarpu tasai deficitas siekia viršaus 1000 rb.“. Buvo tai kalbama apie „K. Kasos“ Suvalkų gub. skyrių. Tasai deficitas, kuris turėjo buti įtrauktas pirmojo š. m. apyskaitoje, o kuris vos vasarą tetapo kaip reikiant apskaitytas, siekia viso labo 984, 51 rb. (pasirodė kiek mažesnis, negu buvo tikėtasi). Jis bus toliaus apyskaitose skyrium įtraukiamas, kolei nebus pagesintas, kaipo „K. Kasos“ skola.

Platesnė Suvalkų gub. skyriaus apyskaita apie tą deficitą bus pridėta prie paskutinės š. m. „K. Kasos“ apyskaitos. Taip pat metų gale bus padaryta platesnė „K. Kasos“ darbų ir kankinių šelpimo apžvalga. Dabar tik tiek teesie paminėta, kad, vasarai pasibaigus ir rinkimams į Dumą artinantis, polit. kalinių skaičius, kuris vasarą buvo sumažėjęs, pradėjo vėl augti.

Už „Kankinių Kasos“ Komitetą jo užsienio atstovas
A. Vardas.
Spalių m. 1906 m.
Paryžiuje.

Atskaita 5 C. R. Š. K.

Nuo 1 d. spalių iki 30 dienai to mėnesio, ant rankų C. R. Š. K—to įplaukė iš viso \$98 86, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai paskirstyti:

L. S. D. P.

- Iš Lawrence, Mass., per I. Cirą..... \$4.90
- Iš Brockton, Mass., per V. Barlow..... 1.00
- Iš Cambridgeport, Mass., per P. Batkevičia.... 4.36
- Iš So. Bostono, Mass., per P. Buzevičia.... 10.00
- Iš Braddock, Pa., per K. Leonavičia..... 2.00

- Iš Shelton, Conn., per A. Anckaitį..... 8.10
- Iš Baltimore, Md., per P. Bakutį..... 6.20
- Iš Baltimore, Md., 14 kp. L.S.P.A. per P. Grinių 9.16
- Iš Brighton, Mass., per J. Kugį..... 14.80
- Iš Charles, Ill., per S. Kelley..... 6.60
- Iš Lawrence, Mass., per P. Čirą..... 4.75
- Viso L. S. D. P. \$72.27

Kankintiniams.

- Iš Braddock, Pa., per K. Leonavičia..... 2.00
- Iš Baltimore, Md., 14 kp. L.S.P.A., per P. Grinių 9.16
- Viso kankiniams \$11.16

Nepaskirti.

- Iš So. Boston, Mass, per „Keleivį“..... 5.82
- Iš So. Boston, Mass., per S. Čizį..... 10.61
- Viso \$16.43

Nuo pereinamos Atskaitos buvo pas Centr. kasierių \$252.16, dabar liekasi \$268.58, kurie yra nepaskirti.

Nemalonu mums šią atskaitą viešai garsinti, nes ji taip nemalonų perstato paveikslą amerikiečių lietuvių, jų meilę bei sąjauimą tėvynėj už laisvę kovojantiems broliams. Pasitikime, kad kita bus geresnė ir revoliucionieriams Lietuvoj, ir laisvės draugams Amerikoj malonesnė.

Todėl mes ir vėl šaukiames prie jūsų, lietuviai, kurie esate lietuviais ir nešiojate tą brangų vardą: Šelpkit revoliuciją, šelpkit kankintinius, šelpkit tėvynės reikalus! Ne laikas ir nereikalinga mums čia išdėstinti visas baisybės padėjimo ir reikalus mūsų brolių tėvynėj: laikraščių redaktoriai pailso berašinėdami apie tas baisenybes ir reikalus vargstatėjų mūsų brolių kalėjimuose, papulusių ten už mūsų gerovę; kovojančių su caro valdzia ir juodašimėiais, šaudomų, karia-

mų ir kitaip najkinamų mūsų karžygių, pasišventusių už mus padėti savo galvas, arba dirbančių nenuoalsiai mūsų tautiečių ant apšvietimo ir kultūros dirvos. Tas viskas jums, lietuviai, jau nuo seniai žinoma, togi dėl pasiskubinkit su pašelpa mūsų kareiviams! Mēs tikime, jog progresyviški laikraščiai apšviečia žmogų, dėlto žinome, jog tu, ypatiskai tu brangus skaitytojau šių žodžių, jau galėjai suprasti siekius mūsų kovojančių brolių, tai neatidėliok, bet siųsk savo dalį kaip dovana ant tautos aukuro Centr. kasierini revoliucijos K-to p. T. R. Duda, 921 S 2 st., Philadelphia, Pa., paaiškindamas, kokiam mierini aukauji, o tie centai bus perduoti tiems, kuriems tu juos pavedei. Neapleiskite jokios progos, susirinkę du, trys, keturi — sumeskit po dešimtuką, po kvoterį, tai vis bus plytelė pridėta prie mūsų budavojamų laisvės rumų. Atsiminkit, kaip susiję su draugu, kitu, įsukę į karčiamą bešnektėnuodami, praleidžiat 20, 30, 50c., kartais ir dolerį!

Tėvynaini, suėjęs su draugu ar pažįstamu ir priėjęs prie durų karčiamos, pamislyk, jog tu ir draugas galite gyventi ten neėję, jog ten Lietuvoje kalėjimų urvuose puva nevalgę tavo broliai, tavo giminaičiai-lietuviai. Atsiminkite, jog yra žmonės, kurie už visus lietuvius, už išėivių ir ten gyvenančių gerovę ir ateitį kraują lieja, stoja į kovą su daug stipresniu priešu; tą atsiminus, ne sunku būtų paaukauti bent vienos iš 52 sanvaičių uždarbį! Bent vienos sanvaitės! Paaukaukim visi bent vienos dienos iš 365, o ir tai mēs sušelpsim laisvę karžygius! Nebukit tais, kurie kolektuojant revoliurijai, meta nikelį į skrybėlę ir dar klausia kam tą atiduosi? Ar klausiat karčiamninkų, advokatų ir kitų niekadėjų, kuriems lietuvis, imant vidu-

tiniskai, užimoka ant metų \$50.00. Žinoma, daugelis nė cento ant to nėduoda, bet tukstančiams nupakanka \$10.00, o tankiai dviejų ir trijų ant to praleisti per metus. Viešpatie! iš 400.000 lietuvių Amerikoje, jeigu kiekviens aukautų tik po \$1.00, pasirodytume žmonėms, o dabar—kiek mēs revoliucijai suaukavome? (Giriamės, šaukiame, o sudėjome nedaugiau kaip septynis tukstančius beveik per dvejus metus! Ištikro yra žmonių aukavusių jau penkis ir dešimtį dolerių, yra draugystės pridėjusios savo dalį, bet kur kiti tukstančiai? Aukavę gausiai ant pirštų suskaitomi! Skaitytojau, čia tavo darbo, tavo pagelbos mēs reikalaujam! Kiek aukavai tu pats? Kiek davė pašelpinę draugystę, prie kurios tu priguli? Kelis sykius raginai aukauti krikštynose vestuvėse, sueigose?... Jei dar nieko nedarei, daryk, ir prie to darbo pridėk savo spēkas, energiją ir pasišventimą. Sutiksi priešų, jie yra idiotais, prasiblaivinę, taps tavo padėtojais. Dirbdamas, neužmiršk, jog tavo darbas taps užrašytas su juodu ant balto, kurio tai užrašo nieks neištrįs, tas pasiliks nuo vienos gentkartės kitai ant atminties: kas dirbo, kaip dirbo ir kokią naudą visuomenei jo darbas atnešė. Todėl visi, kurie jaučiatės tėvynainiais, ne išgamoms stokite mūsų eilėse, padėkit mums dirbti tą sunkų, o mūsų gyvenime neatbutinai reikalingą darbą. Padėkit kovojantiems už Lietuvos laisvę ir gerovę!

C. R. Š K.:

Kun. M. Pėža, prezidentas,
Theo. R. Dudas, kasierius,
Šernas, susinėšimų sekret.,
Hort. J. Bagočius, fin. sekr.

Jurgis Baronas,
— keliaujantis agentas —
„Vienybės Lietuvininkų“.

Konkurentai.

Gustavo Gugitz novelė.
Vertė J. G-u-s.

(Tęsa.)

Kas-ryts tais laikais juodu kalbėdavosi:

— Ar gerai miegojosi?

— Ačiu už paminėjimą...

O kaip ten tamistai patarnavo miegas?

Galiaus šv. Pankartui pavyko įgyti simpatiją, o jis, Damazas, pasiliko užmirštu ir dulkės jį dengė kas-kart storiaus ir storiaus. Nors kartkartėms ir apvalyta nuo dulkių, vienok daryta tai tik dėlto, jog valyta visas dievnamis, iš atžvilgio ant šv. Pankarto, kuris suteikdavo tiek pelno.

Tas labai pykino ir į nerimastį varė gero Damazo širdį, ir jis permislinėjo dienas ir naktis apie tai, kaip išėiti iš tokio liudno padėjimo, ir kaip užtaisyti konkurenciją (lenktynes) — su tuom nenaudėliu. Vienok iš tuščio ir Salemonas nepripils. Jam vargdieniui ir nieks neateis į pagelbą; matė, jog tik su pagelba stebuklo galima būtų atkreipt ant savęs visuomenės atidą. Žinoma, nelengvas tai buvo darbas, o kreiptis su panašios pakraipos prašymu prie „Augščiausiosios institucijos“ teip-pat nedrįso.

Galiaus iš didelio susikrimitimo truko dažai ir dideliais šmotais atpuldinėjo; sveikatai tas vienok neužkenkė; pasiliko ir toliaus sveikas, da-gi dulkės jam nieko nevodijo, nes buvo padirbtas iš storo arzuolo kamieno.

Teip jam bemąstant savo tykamjame užkampyje, vieną kartą, kada netolimais priešais minėtą jo nevidoną buvo laikomos iškilmingos pamaldos, umai prisartiavo ant kujokų pasiremdamas žmogus. Išžiura jo buvo apgailėtina, veik visą galvą turėjo aprištą ir aplipintą pleistrais, pasiremdamas aut kujokų vaitojo širdį periman-

čiu balsu, kad net ausis skaudėjo, iki pasiekė širdį.

Nematomai prišliuozė jis į tykų šv. Damazo užkampį, bet ne dėlto, kad pasimelsti ten. Geidė jis vién pasilsio, pertraukti dejavimus, kurių ir teip čia nieks negirdėjo, kartu niekam nematant susiskaityti surinktas aukas, katras jam šiandien suteikė meldzionių gerširdystę.

Buvo tai didžiausias niekšas, prie sveikų kojų prisitaisęs kujokus, o visą išveisdą permainęs pritinkančiai savo uždarbiavimo būdai, kuris atnešdavo jam daug didesnį pelną, negu teisingas darbas. Panašių jam buvo čion ir daugiau.

Atsisėdo sau tykame kamelyje, skaito pinigus ir šaiposi-tyčiojasi iš šv. Pankarto, kartu ir iš jo garbintojų. Gir dėdamas tai šv. Damazas užsidegė rustybe.

— Po mano akių tokios niekšystės yra daromos, o aš... Čion kokia tai mislis perbėgo jam per galvą, ir tai gera mislis kad net jis sujudėjo iš džiaugsmo.

— O kad teip, o kad... — mąstė: — Palauk tu niekše!

Toje pat valandoje elgeta pakėlė galvą ir, įsprausdamas tuščion šventojo dėžėn netikrą grašį, tarė:

— Ak, vargše, vargšeli. Tegul ir tau nors grašis dėžėj suskamba. Aš ir tavo brolis darome neblogą gešeftą, o ar žinai kodėl? Ha, nes abu nusi-manom apie žmones, žinom, kaip juos nutverti.

— Palauk, tu, niekše! — sušnabzdėjo užgautas šventasis: — Jau aš tau užvešiu, palauk!

Pradėjo siubuoti, linkt ir išsinaradinėt iš paramos, ir galiaus virto ant besimigdančio elgėtos, primušdamas jam didelę mėlynę. Pats vienok ne užsigavo, kadangi buvo padirbtas iš kieto arzuolo.

Niekšas baisia persigando, rodėsi jam, jogei tai bausmė už

tik-ką papildytą piktodžiavi-
mą, jog velnias pats pribuvo
pasiimti jį į peklą; pametė to-
dėl čereslę ir kujokus ir leido
si bėgti, kiek kojos nešė. Visi
atsigrįžo su išgąsčia į tą šalį,
kur atsitiko tas bildėsis, ir pa-
matė šventąjį ant žemės, kartu
gerai žinomą jiems raišąjį el-
getą, umai išgydytą, — garsiai
visi pradėjo šaukt:

— Stebuklas! Stebuklas ant
stebuklų! Ir apsupo elgetą iš
visų pusių. Elgeta labai per-
gązdintas, apipasakojo viską,
drebėdamas visu kunu, nes bi-
jojo, kad jo neapkultų, nes il-
gai slėptos niekšystės išėjo aik-
štėn. Ilgai ir plačiai apsakinė-
jo apie savo kentėjimus, apie
maldas, kuriomis karštai mel-
dė nežinomojo šventojo, kad
tas padarytų stebuklą ir išgy-
dytų jį vargšą. Tada tai nu-
kritęs ant jo šventasis užgau-
dams lengvai. Anie mėlynės
užtylėjo. Papasakojus jani tą
atsitikimą, tuojaus pradėta
garsinti naujus stebuklus, gau-
siai apdovanota elgetą ir su-
grįžta prie šventojo, kuris ty-
sojo kniupščias ant bažnyčios
grindų. Iki toliai neatkreipta
atydos ant jo. Teip tai visados
gelbstisi niekšai.

Pakelta jį su paguodone,
apipilta meldimais, ansupta
kodylių dumais ir kelios eilės
žvakių užšviesta pas kojas
naujais stebuklais palaiminto
šventojo.

Suakmenėjęs žiurėjo į tą vi-
ską šv. Pankartas. Tikėjosi jis
kokio išmislo, matant nekartą
draugo rustybę, bet kad teip
umai....

(Pabaiga bus.)

Isz visur.

□ Bažnyčios nuo valstybės at-
skyrimo idėja ir Šveicarijoje
eina sparčiais žingsniais prie
savo įsikunijimo. Tam atsky-
rimui įvykus Prancuzijoje, da-
bar jau beveik įvyko ir Ispa-
nijoje, o ne užilgo įvyks ir Švei-
carijoje.

Maskolių valdžia uždraudžia
šelpiti net badą kenčiančių. Ki-
javos gen.-gubernatorius išlei-
do paliepimą, kad policija pa-
imtu nuo prekybos ir pramo-
nės įstaigų savininkų, parašus
tame, kad jie nedavinės aukų
bedarbių naudai, kurių skai-
čius Kijevoje siekia 3000 žmo-
nių.

Ikišiol buvo didžiausias pa-
saulėje kariškas laivas, rodos,
„America”. Dabar, kaip pra-
neša iš Tokio, esąs didžiausias
Japonijos laivas — šarvuotus
„Satsuma”, pačių japonų pa-
darytas, nesentai pabaigtas.
Jis panašus į Anglijos šarvu-
otų „Dreadnought”.

Netoli Cherbourgo, laike
tirštų miglų, vokiečių laivas
„Kaiser Wilhelm der Grose”
susimušė su anglų laivu „Ori-
noco”. Laivai vežė į pusan-
tukstančio žmonių į Ameriką.
Keliolika liko užmušti arba
prigėrė; kitus paėmė kiti lai-
vri, atsiskubinę į neiaimės vie-
tą.

Prancuziškas kariškas tor-
pedinis laivas „Algeciras” už-
sidedė Toulone ir su dideliu
vargu liko išgelbėta 500 jurei-
vių, o 3 sudegė.

Ryme lankosi Graikų kara-
lius. Policija iš kailio neriasi,
kad tik anarchistai nepasikė-
sytų ant svečio.

Danijos karalius su karalie-
ne važinėjo Anglijoje, iš kur
grįždami lankėsi Berlyne.
Jiems nelabai reikėjo saugotis
anarchistų...

Pasimirė Poznaniaus. Prūsų
Lenkijos, arcivyskupas Stab-
levskis. Jis spėjo atgauti garbę
tarp lenkų katalikų-patrijų,
užtardamas juos kovoje už re-
ligijos išguldymą mokyklose
lenkų kalboje. Mat pirmiau
jis tai kovai buvo priešingas.

Persijos naujai įkurtas par-
lamentas organizuoja savo val-
stybės banką (National Bank)
be svetimšalių paramos. Persi-
jos banka turint nuo 4 milio-
nų lig 7,500,000 dol.

Lapk. 12 d. Irkucke vyras,
metėsis bombą ant gen.-gub.
Rennekampfo, išsyk nesisakė
kas per viens, bet paskiaus jis
liko pažintas kaip darbinin-
kas vardu Mikalojus Košun.
Karės-lauko teismas jį nuteisė
myriop.

Vienam kaime apie Simbir-
ską vienas iš kazokų, atvartų
kaimiečių malšinimui, pažino
savo tėvą ir nenorėjo šauti: Iš-
girdęs tai aficerius, atėjo ir
privertė jį nušauti savo tėvą,
dėl pavyzdžio kitiems.

Lapkr. 8 d. ant Rogovo sto-
ties Lenkijoje buvo nežinomų
žmonių užpultas išplėstas trau-
kinys, vežantis valdžios pini-
gus. Sako, kad paimta 1 mil.
300 tukstančių rub.

Lapkr. 22 d. anglų laikra-
šiai praneša, iš Peterburgo,
kad badaujančių maskolių pa-
dėjimas kas kart eina aišyn.
Kaimiečiai Kazaniaus guber-
nijoje, bado įvartyti į despera-
ciją, tarp kitokių baisenybių
jau pradėjo net savo dukteris
pardavinėti nelaisvę, daugiau
Kaukazo mahometonams. Par-
duoda merginas nuo 12 lig 17
metų, gaudami nuo 50 iki 75
dol. Tai vis tos prakeiktos val-
džios darbų pasekmės!

Belgijos valdiškoji komisija
patarė nepriklausomai Kongo
valstybės paleišuot priverstiną
darbą, ir ta sutiko. Dabar ne-
grai turės mokėti mokesčius
pinigais, o ne darbu. Tai jau
Afrikoje vergija nyksta, bet A-
merikoj prasideda: Kentucky
valstijoje vienas žmogų pereitą
panedėlį parduot per licitaciją
už 10 dolerių.

Lekcija mainu darbininkams.

Operatoriai labai nori pasinaudoti
iš jų silpnumo.

Unija labai pasirupina apie
šituos darbininkus. Ji nori, kad
jie nueitų ant vietinių unijos
mitingų ir ten savo kalboje pa-
tirs, kas jiems reikalinga žino-
ti. Už tai geriausias daiktas
prisirašyti prie unijos ir nueiti
ant mitingų, kuriuos laiko ta
unijos šaka. Tokiu budu jis
patirs viską. Jeigu kyla jam
koki ginčai kasykloje, unijos
urėdninkai bus gatavi taikinti,
kur taikinti galima. O lygiu
laiku, nueidamas ant mitingų
išmoks angliską kalbą daug
greičiau, negu neprigulėtų ir
tik nuo kokių savo draugų tu-
rėtų mokintis.

Prigulėjimas prie unijos iš-
moks jį pasitikėti ant savęs, o
jeigu norės pastoti valstiečiu,
tai per uniją daug greičiau iš-
moks apie ukėsystės naudą ir
pareigas, ne kokiu nors kitu
budu.

Už tai sakom savo tautie-
čiams, atėjusiems ir ateinan-
tiems į šitą kraštą, kad neuž-
truktų nė dienos prisirašyme
prie mainierių unijos ir pasi-
naudojime iš visoko, ką toji su-
teikia.

Neseniai laikytoj prakalbojo
prez. J. Mitchellis kalbėjo apie
reikalingumą, kad anie tuku-
stančiai darbininkų kasmet pri-
būnanti į anglies šalį, laiku į-
gytų apšvietimą. Cia atsime-
nam, kokios sunkenybės stojas
prieš žmogų naujai pribuvusį
nemokantį šios šalies kalbą ir
budus. Tai galima pasakyti
apie mūsų žmones. Jie čionai
pribuvę atranda, kad daug rei-
kia jiems mokintis.

Tie vienok, ką atvažiuoja į
anglies kraštą ir čionai kasyk-
lose darbą gauna, viename da-
lyke naudingiau stovi ne tie,
ką fabrikuose darbą randa.
Tai yra, jiems siūlosi proga
prisirašyti prie mainierių uni-
jos ir tosios didelės organizaci-
jos susirinkimuose patirti daug
kas jiems ant didelės naudos
išeis.

Lietuviu tauta

senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

nepripažino Ivanui naujai priimto titulo — „caro“. Lenkai gi urzgė ir jau sataravosi numesti Zygmantą Augustą nuo Lenkijos sosto; tik Lietuva juos nuo to sulaikė. Jau Piotrkovo seime 1550 m. neliko opozicijos prieš karalių, nežiurint į tai, kad nesiliovė arzinimai Bonos, kuri griebėsi net už čerų.... Bet ir ragana tapo suimta, atvežta į Brasčius klėtkoje, abrozais apklijuotoje, ir ten sudeginta!...¹⁾

Zygmantas Augustas surašęs buvo geguzyje 1549 m. diplomatišką aktą, užtikrinantį karalienei įėjimus, jeigu tektų likti našle, iš lobių Lietuvoje, nešančių daugiau kaip 100 000 anuometinių auksinų. Barborai užrašė pyli Kaune, su Rumšiške; visą valsčių, maitus, kamaras ir visokius įėjimus Kauno; Alytą su palivarkais: Sieniai, Žodiškiai, Toleraisiai; dvarus: Dorsuniškę, Birštėnas, Žizmarių, Zoskai, Stakliškę, Kormilovo, Vilkija, Veliuona, Skirstonai, Raseiniai ir Josvainiai. Bona ir Lietuvoje nesnaudė: ji rengė savo šalininkus, naudojosi iš vaidų tarp maršalko Mikalojaus Juodekšnio ir liet. „krajczy“ Jono Radivilų, susidraugino su Chodkevyčiais, Vilniaus kaštelionu Viršuliu, Žemaitijos vyskupu Vaclavu Virbicku ir tt, kurie verčiami Bonos, rengėsi susivaziavimą sukviesti Kaune ir ten, sukviestą šlektą, nutarti, kad antrame Piotrkovo seime reikalausią pilnos unijos Lietuvos su Lenkija ir kitų užmirštų jau dalykų. Bet Jonui Radivilui nuo to projekto atsisakius, suokalbis neįvyko. Zygmantas Augustas dar tuomet tokios unijos nenorėjo, nes tik remdamasi ant Lietuvos tegalėjo turėti daugiau zenklumo ant Lenkijos sosto. Rodo Žemaitijos storasta Jeronimas Chodkevyčius ir Višulis vazinėjo į Piotrovo seimą kaipo kamisoriai nuo liet. senato, bet ten nedrįso apie uniją šnekėti, tik prašė sulaikyti išmieravimą šlektiškų valakų, palieptą Žemaitijoje, ir pavelyti šlektai apsirinkti tijonus (cijonus) arba pavietų maršalkus, kuriuos paskirdavo viešpatis. Patė Kmita, archivyskupas Dzierzgovskis ir And. Górka prilinko prie karaliaus. Todėl neužilgo, 6 d. gruodžio, 1550 m. be kliučių įvyko iškilmingas Barbaros karunavojimas.

Ant nelaimės Barbaros sveikata ėjo vienval menkyn, ji sirgo skilvio vėžiu; po pusantrų metų atsidarė votis, ir jau laike karunavojimo ji buvo silpna ir jautė neilgai begyvensianti. Nuo sausio 1551 m. ji nuo lovos nekėlė. Bona pabaigoje kovo per monachą perprašinėjo ligonę, ar išties norėdama susitaikinti su sunienė, kas žino? Zyg. Augustas teprileido Boną

1) „Tula ponia Falčevskienė, Kobriniaus storastienė, atvežė į Varšava ragana iš Pagirių, vardu Ogozinienė, paskilbusią savu remeslu. Karalienė Bona išvaziavusi į Gomoliną, neužilgo palieptė ten atvežti Ggozinienę. Tuomet Jurgis Siešovskis, Varšavos storasta, pranešė apie tai Radivilui, liet. maršalkui, tasai pranešė karaliui, ant greitųjų pasiųstas Jonas Ocieskis (kurs aš tai baigianties seimai įgyjo karunos pečvietę), perėmė tą bobą artymais Nadarzyno ir atvežė į Brasčius, uždaręs klėtkoje, šventais abrozais aplipdintoje aplinkui, idant velniai jos neišneštų. Po paprastų kvotimų, torturų ir ekzorcišmų, liepė Radivilas sudeginti ją ant laužo, ant kryžkelių, 1550 m. 19 d. gegužio, panedėlyje“ (Norbutas).

prie patalo Barbaros, kada toji jau merdėjo. Dar traukėsi penketą sąvaičių gyvata su baisiais kentėjimais, karalius vienval prie pačios sėdėjo, nežiurint į smarvę jos gyvos puvančio kuno. Galiaus 8 d. gegužio pasimirė vos 29 metų tesulaukusi, paprašiusi vyro, kad netrukus vestų kitą pačią. Sako paskubinęs jos mirtį priedvarinis gydytojas, italas; pats karalius manė, kad Bona abidvi jo moteri pirm laiko iš svieto išvarė, o žmonės per keletą amžių šnekėjo, kad pylyse, kurios prigulėjo Bonai, velnias jos dušią maitojė arba kad jį vaidinosi, ir ten pakutavojo už Barbaros mirtį. Numirėlę karalius iš Krokuvos parveždino į Vilnių ir čion palaidojo šale pirmosios pačios Elzbietos. Ilgai karalius apgailistavo Barbarą, ir, budavo, per astrologus teiraudavosi, kas su numylėtine darosi danguje! Pasakoja, kad šešėlį jos Tvardauskas pakviesdavęs dėl jo. Tankiai prie jos karsto verkdamo. Iki gyvas nešiojo juodą gedulių drapaną.

1555 m. Varšavos seime Bona kurstoma numylėtinių Papagodžio ir Brancaccio, reikalavo, kad leistų jai vaziuoti į Italiją į šiltus Paduos vandenius: iš tikrųjų gi ji nekentė nė vaikų savo nė šalies, ir nors 65 metų sena, ji velyjo grįžti į savo gimtinę. Nors karalius ir priešinosi tam vaziuvimui, bet stojo si teip, kaip Bona norėjo. Išrinkti tapo karalienei palydovai, ir ji iškako iš Varšavos 1 d. vasario 1556 m., neva palikina savo turtus ir brangumynus po uždaru ir pečviete, iki sugrįš, o ištikrųjų viską, ką galėjo, išsiveždindama. 500 pakinkytų arklių vežė jos turtus ir pinigus. Net dukterų kleinotus, tėvo dovanotus, pasiglemžė... Ir Lenkų šlektas nesipriešino išvežimui skarbų, nė gi magnatai, kuriuos Bona mokėjo auksu nutildyti. Bona turtus buvo surinkusi teip Lietuvoje¹⁾ kaip Lenkijoje. Svetas stebėjosi, kada per Tiroliaus kalnus ji liepė kelią mušti, idant jos vežimai pereiti galėtų, dideli ir pilni prikrauti. Apsibuvo savo tėvonijoje, Baro kunigaikštystėje, ir paskolino Ispanijos karaliui Philipui II 320.000 raudonų auksinų. Mirė 20 d. lapkričio 1557 m., papratusi smagiai traukti vyną ir vesti netvarkų gyvenimą, palikina turtus favoritui Papagodi ir Ispanijos karaliui. Sako, kad Bona buvo išvežusi iš viso turtų vertybėje 200 milijonų lenkiškų auksinų! Norbutas tikrina, kad Bonos dvaro tankus buvojimas Lietuvoje paliko pas mus pėdsaką mandagesnio apsiėjimo, pamylėjimo muzikos, parėdų, užrubežinių liežuvių ir liuso moterių apsiėjimo susirinkimuose abiejų lyčių, kas viskas patobulines gyvatą tautos. Mums gi rodosi, kad tasai mokslas per brangiai musų šalelei atsiėjo.

1553 m. Augustas apie naują apsivedimą Vilniuje sataravosi su motina Bona, kuri ten atkakusi buvo po rudens medžionių. Bona piršo Katariną²⁾, seserį pirmosios pačios Elz-

1) „Pas mus Lietuvoje buvo laikas (1525—1537), kada karalienė Bona valdė visus lobius, priklausančius yzdai didžio kunigaikščio, o net tulas dovanas davinėjo šlektai; kaip liudyja tulos privilegijos, jos duotos. Gyveno Vilniuje labai retai ir trumpai, tankiausiai Merkinėje: lankė medinčių pylis ir kartais mėgo nusibovyti medžione. Lidos paviete, parapijoje Nacių, yra kaimas, gulintis pakraštyje dailaus azero, *Okodziejewice* vadinamo, šaukiasi Kšeta (Cacheta), slėpynė itališkoje kalboje. Ten buvo jo palocėlis, vieta garsi meilei intrigomis, kaip skelbia vietiniai padavimai, iki šiam laik išsilaikanti“ (Norbutas).

2) Ji buvo dukterimi ciesoriaus Ferdinanc Hobsburgo. Toje gadyneje Austrija sutuoktuvėmis įgyjo karunas Čechijos ir Vengrijos, ir stengėsi susigentinti su karališkąja šeimyna Lietuvos ir Lenkijos; dėlto kilo net priežodis: *Alii bella gerant, tu felix Austria nube!*

bietos, našlę po Mantuos kunigaikščio, su kuria karalius per Vilniaus vaivada Mikalojų Radivilą susizieduodino; po tam liepos mėnesyje apsivedė, ir karunavojimas įvyko su didele puike ir prie užrubežinių svečių. Bet karalius su antra seserimi, taip kaip kad su pirma pačia, ne pagal savo patikimą apsivedęs, ir tosios nepamylėjo; veikiai dėl jos atšalo, o po tam ir neapkęsti pradėjo, nors katarina buvo gražaus apgimimo ir pamaldi katalikė. Ji nenorėjo mokintis šalies kalbą, buvo bevaikė ir sirgo sunkia liga. Zygmantas Augustas visuomet šalinosi nuo jos, o galiaus tiek ji pakyrėjo jam, kad jis užsimanė ją sugražinti broliams; kiti sako, kad tai jis darė gundomas favoritės Barboros Giziutės, kalvinės, žadėdamas pats pereiti į Kalvino tikėjimą ir apsivesti su ja, nuo ko ji vos-nėvos kardinolas Hozijus atkalbinęs. Roma nesutiko ant perskyrų su Katarina, nors karalius pinigų neskupėjo. Brasčių ir Liublino seimuose šnekama buvo apie pasiuntimą karalienės į Austriją, ir Lietuviai tylėjo, nes rasi tikėjosi, kad kitą pačią vedęs karalius galėtų palikti ainių, o Lenkai Liubline su ašaromis prašė, kad apsergėtų respubliką nuo dievo papykio. Karalius velyjo, kad jį paliktų gospadorauti savame name, ir pridurė, kad jis velyk gyvasties netekti negu ilgiaus pas savę laikyti tokią pačią. Po-tulų negociacijų su ciesoriaus dvaru, 1567 m. karalienė labai nenoromis turėjo važiuoti šalin į Varšavą, palikina apvienėjusį gyvenimą Vielioniuje: netrukus pasimirė, sako iš gailistos, kelionėje, nenuvažiavusi į vietą.

Zygmantas Augustas Lietuvoje įvesdino pirmas stovią kariumenę. Vilniaus seimas 1551m. nutarė užlaikyti pėsčius kareivius, apmokamus reguliariškai, aprėdomus ir apginkluojamus pagal priimtą formą; kurių nuolatinis skaitlius mokytusi ir lavintusi muštrais, kokių tuometinis patobulinimas tos žmonijai pragaištingos dailos reikalavo. Tai buvo pradžia kariumenės, vėliaus kvartine vadinamos, kada gi iš kvartos arba ketvirtadalio įėmimų tautiškujų lobių apmokama buvo. Verbavojosi iš miesčionių ir kaimiečių, oficerai buvo iš šlektos. Dėl užlaikymo tos kariumenės užgirta tapo mokestis ant 3 metų, nuo kožno žambrio arba poros valininkų jaučių — po 5 grašius. Koks kariumenės skaitlius buti turėjo pagal įstatymą, nėra žinios; bet tikrinti galime, kad Lietuva padavė Lenkijai paveizdą įrengti reguliariškus pėstininkus, kas buvo pradžia stovios kariumenės.

Jau 1553 m., be seimo, tik su kelių senatorių patarme, Zyg. Aug. paskyrė mokestį po 60 liet. grašių nuo arklio. Šlektai emė skūstiesi ant naujienos, nors tai dėl jos buvo palengvinimu: juk valdžiai reikalaujant, kožnas šlektai turi duoti raitelį ant tarnystės, su arkliu ir apginkluotą; o dabar valdžia pamainais reikalavo lengvos mokes ties, pagal skaitlių surašytų arklių mokėtinos. Z-ui A-ui liepian, rods bajorai guodėsi, bet mokėjo. Ant kitų metų yzdas tos rinkliavos nebereikalavo, ir makestis pasiliovė, lyginai kaip nutilo skundai ant Z-to A-to ir senato. Reguliškoji kariumenė, nors nedidutė, užlaikoma buvo vėliaus sunkesne rinkliava nuo žambrio ir nuo kvartos (4 dalies įėmimų iš tautiškujų lobių).

Pirklyba emė klestėti Lietuvoje per valdžios masinimą, miestuose žydai ėjo bagotyn, atsirado apsti miesčionių luoma žydiška. Taip gi svetimžemiečiai buvo protegavojami, kurių rankose buvo pramonė, remeslai darbavietės. Uktverystė pasiplatino, išvežimas javų ėjo didyn. Pirklyba žymiai kilo.

Pirklybos miestais buvo visi, stovintieji po rubrika miestų. Vilnius ėmė pirmą vietą kromų vertelgystoje, ir todėl ten buvo pardavinėjami pirkiniai iš Nurnbergo, Rusijos, Anglijos. Kaunas skilbo aplančia pirklyba ir krautuvėmis. Ten nuo seniai buvo faktorijos Venecijonų, Holandų, Anglų, Švedų, Prusų. Pirklybos apsvertimas pasiekdavo iki milijonui raudonųjų auksinų.

Tačiaus visur smigo į akis—baudžiava kaimiečių liaudies ir vargingas jos gyvenimas. Kada karalius grįžo 1552 m. iš aplankų Gedanoje į Žemaitiją, pakeliui nebuvo jokios vietos, tinkamos dėl jeib kokios gospados, vos kur-ne-kur buvo namelis su kamara, tinkančia nakvoti vienai ypatai, ten karalius priverstas buvo patilpti, o dėl dvaro darė šėtrus, dėl nakvynės negiedriame ir suvėlintame rudenyje. Toki tuomet buvo Prūsai, po užkariavimo per kryževius!" (Norbutas). Bet ir Žemaitijoje ne kiteip gyveno kaimiečiai, žinoma nešnekant apie dvarus ponų, dėl kurių sodiečiai ėjo lažas. Karalius, puikiai pavaišintas per Žemaičių storastą Jeronimą Chodrevyčių atvyko į Vilnių. Prie tos progos išgirstame, kad Lietuvoje tuomet nebuvę spaustuvės nė lenkiškos, nė lietuviškos: reikiant spausdinti universalus sušaukimui Lenkų į seimą, kurie spausdindavosi paprastai Krokuvoje, dėl stokos lenkiškų literų Vilniaus spaustuvėje išpuolė rašyti visas kopijas.

Kad Vilniuje buvo spaustuvė buvusi, kuri spausdino lotyniškais ir gotiškais literomis dar 1533 m., liudyja ten išėjusios knygos. Gal spaustuvė dingusi buvo gaisre? Juk Norbutas tikrina pats matęs esąs kunigams knygelę — „Wyprawa duszy na tamten swiat" — kalbose lenkiškoji, lotyniškoji, lietuviškoji ir vokiškoji, in 8° minori, spausdintą Vilniuje 1533 m. pas Andrių Lečickį (Lecscicius); lotyniškoji spauda buvusi paprasta, o kitose kalbose gotiška. Kita knyga Reinharda Lorichinsa *Księgi o wychowaniu i iwicheniu kazdego przelazzonego* ir tt. w Wilnie u Andrzeja Leczyckiego Roku Pańskiego 1553, 4-to; sdauda gotiška, parašas rašytas ant medžio su padabintais apvadais, augštai — Lenkų herbas: Arelis Zygmanto su litera S. ant krutinės, žemai lietuviškas Žirgas ir Vaikas, iš šonų skydos su ženklais Vilniaus miesto (Šv. Kristupo) ir Slucko kunikščių.

Dauginosi mokyklos¹⁾, spaustuvės ir knygynai per rupestingumą protestonų. 1559 m. liet. Brasčiuose tapė įsteigta Radivilo spaustuvė, iš kurios išėjo Biblija 1568 m. Kita Radivilo spaustuvė, rasi perkelta iš Brasčių, buvo Nesvjeziuje po direkcija Danieliaus iš Lėczycos.

1) Prieš atėjimą Jezuvių į Lietuvą viešos mokyklos buvo prie bažnyčių ir rusiškų cerkvių, ar prie klostorių. Prie kollegiatų buvo dar mokyklos, rengiančios jaunuomenę mokintojauti; katedrų bažnyčios laikė mokytojus augštesnių mokslų, ypačiai dėl klerikų. Mokykla tiesų civyliškos, romiškos, saksiškos, magdeburgiškos ir lietuviškos buvo po vada Petro Royziaus Vilniuje, kurią karalius Zyg. Augustas buvo įsteigęs prie bažnyčios šv. Jono 1566 m. Ten jis mokino Romos, Saksų, Magdeburgo tiesas, o S. Grochovskis išguldinėjo lietuviškus šalies įstatymus; apart to, buvo dar keli *correpetitores*. Kad ta akademija 1579 m. pateko į rankas Jezuvių, Royzius pavedė jiems savo kleboniją; į 8 mėnesius potam Royzius mirė. Didesniuose-gi miestuose, kaip Merkinėje, Kaune, Vilniuje ir Vytebske, buvo viešos mokyklos, kur mokslą išguldinėjo vokiškoje kalboje. Karalius Augustas savo lėšomis užlaikė mokyklas matuotojų — vieną Tykocine, kitą Kaune, o mokyklą muzikos Vilniuje, paločiujė pylies. Dar buvusi tula mokykla remeslų Vilniuje, užlaikoma karaliaus lėšomis.

(Toliau bus)

Atsakymai.

Seniui Worcesteryje. Jeigu tas „keleivis“ davė 2 dol. viršaus, ir namo savininkas jam parsamdė siuvimo vietą, tai, jeigu siuvėjas nenorėjo išsikraustyti, privalė duoti 2 dol. viršaus už „keleivį“. Bereikalingas butų rašymas nurodant tokius lenktyniuotojų negerumus. Netilps.

Ramiansiam. „Piktšišiai“ nepatils, — perbiaurus. Gal pažiūrėję arčiau ir patys pasiklausią pamatytumėt juos ne taip biauriais. Ištikro reikėtų teisintis prieš teismą už jų raštą, už kurį neapsimat atsakyt. Patirkit davadniai, ar jie yra šnipais. Netilps.

Aukos.

Kankiniams.

A. Olševskis prisiuntė „Lietuvos“ redakcijoj susirinkusias aukas \$73,66
 Buvo (2r. N 48) \$33,36
 Viso labo \$107,02

Pajieszkėjimai.

Pajieskau savo vyro Juozo Smolskio kuris išvažiavo parduavinėdamas knygas daro jieškoti dar pereitą žiemą ir paskutinę gromatą rašė man iš Lawrence 358 Carna st., 27 Aug. 1906 ir nuo to laiko nežinau kur gyvena. Kas žino ar jis pats duokit man žinią ant adriso. Mar. Smolskienė
 315 Salem Alley
 West Pittston, Pa.

Nauju metu Balius!

Surengtas Dr. D. L. K. Vytauto, atsibus 1-mą dieną Sausio 1907 m. Prasidės 2-ą valandą po piet ir trauksis iki 12 vakara, SALEJE Fr. ZDANAVICZIAUS, Plymouth, Pa. Visus lietuvius ir lietuvaites kaip vietinius ir iš apilinkės už kviečiam pasilinksmit. Komitetas.
 Tikieta ..... 25c.

Pigus išpardavimas,

Visokio tavoro, kaip tai: torielkų, stiklų, puodų ir visokiu baldų iš rengimui stubos, skaitliuje 1846 mažmožių, sidabrinių peilių, šakučių, puikių stiklinių, reikalingų daigtų prie virimo, viokių geležinių prietaisų, teipgi visokių palivotų bliudų, pamargintų bliudų, lėliukių ir visokių daigtų del švenčių.

Didelis pigumas pijanų, vargonų, prekės \$125.00 iki \$150.00 — bus parduoti nuo \$150.00 — bus parduoti nuo \$25.00 augščiau: brangus pijanai bus parduota už \$35.00 augščiau. Viskas tur but išparduota tuojaus o budinkas taps nugriautas.
 W. COOMBS,
 25 E. Main Str; Plymouth, Pa.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS SKLODAS.

— VISOKIŲ GĖRYMŲ. —

Vinkelstein & Horvitch,

Wholesalers.
 Importavotas puikiasias Vynas, visoki Likierai, teipogi Alus bonkutėse ir Porteris. Szelimyzekus reikalavimus specijalizavai atliekame. Pareikalaut galima per laizką arba Telephona, o kogreiczia: sa bus atliekama
 110 West Market Street,
 PROVIDENCE SQUARE,
 SCRANTON, PA.

Puiki užėiga ir gera vieta Lietuviams.

Laikau gardų ir gerą VYNĄ, ARIELKĄ, ALŲ ir CIGARUS.
 Namai gerai įtaisyti ir tinkamas svečiams.

Nepamirškite atsilankyti, o kartą atsilankę visados atsilankysite.
J. B. DAINIS,
 72 E. South st. Wilkes-Barre, Pa.

Temyk ka čia sako!

Ar nori pirkt mašinukę dėl drūkavojimo gromatų, jeigu teip tai ne-pirk niekus, rašyk pas mane, o aš prisiusiu visokių mašinukių ir armoniukų katalogą iš ko bus galima pasirinkti ir labai pigi nusipirkti.

Teipgi turiu Trajankos arba Trijų devynerių, pargabenta iš Palangos aptiekų. Už bertainį Trajankos 25ct. Turiu užleidžiamų abrozėlių ant pavidalo altorėlio.

Turiu viokių pavinėvonių ir popierių dėl rašymo gromatų sugražiais pasveikinimais ir dainelėms, 12 popierių 25ct; 6 tuzinai už 1.00.

Reikalaujam agentų ir duodam gerą uždarbį. Adrsuokit:
K. INTAS,
 P. O Bx 640; Chicago, Ill.

Žemlapis

LIETUVISKAI-LATVIŠKO KRAŠTO.
 Didumas 28x30 colių
 Prekė 75 centai.
 Gaunamas pas
 J. J. Paušį 224 E. Main st.,
 Plymouth, Pa.

\$20 VYRU APREDALAS.

Didžiausias nuleidimas ant vilnonių rudeninių ir žieminių vyriškų apvilklimų. Idant suapzindinti su mūsų kost mlerizku darbu nuleidom mūsų vyriškus apvilklimus, t nkančzius jųq mlerai, vėliausios mados \$7 98. Mės duodam Jam pasirinkt 3 skyriu: 1) Žilas maiszytas 2) Juodas Tibetiskas Celkis, geras ir sunkus. 3) Salt and Pepper, mlezzytas Caszmiris neaprokuojamos vertės.

Prie kiekvieno apvilklimo yra žiponas, bruslotas ir kelnės, viena eile knypklų ir dviem, gerai padaryti tavo mlerai pagal vėliausią madą. su paprastais kieszalais, su kvartaliniems slulėms, ir su graziu atlijontezku iszaput rlyvnu. Užganėdina kiekviena. Žipi nai padaryti padrastose vyru mlerose nuo 34 iki 44 colių per krutina. Kelines nuo 30 iki 42 colių per juosmeni ir iki 35 colių ilg je didesnes mleros už virz minėtas kasztoja \$9 98

Mūsų didis nuleidimas. Pri-luk au sekanczia miera: 1) Kiek colių ap. \$1.00 link krutina per pažastes. 2) Aplink vidurines augszcian klubų. 3) Ilgi kelniai kiekzos nuo skėtimo iki kurpių apca q — ir mės atsiqalme Jums per xrossą C. O. D. su paveljimu dykal peržiurėti. Jeigu Jums patiks, tai užmokėkit rasztą \$6 98 ir kasztes oriai ntimu, jei nepatiks, tai nemokėkit uteko r augzazinkit

Jeigu \$7.98 prisiusite Dovanai. isz kalnu, tai mės duosime puikią Vienna Meerschaum Pypkę su kiekviena eile apvilklimo. Raazykite tuojaus, pakol ezle geri tavorai nelezalbag
Globe Merchandise mpany,
 Dept. 7.7 161 Randolph st. Chicago, Ill.

Nereikalinga.

Yra faktas, kad daugumas leidžia pinigus bereikalingai esent pagel bai šale jų. Ponas Jonas Smefeld iš Lausing, Kans., sako: „Mano pati sirgo dėl nemalimo skilvio ir aš išleidau daugybę pinigų ant gyduolių. Nebuvo jokios pagelbos. kaip Trinerio Amerikonisčasis Elik-syras Kartausiaus Vyno. Ji išvar-tojo tris bonkas ir jaučiasi kaip nauja moteriškė.“ Daugumas ligonių gali sučedyt pinigus ir pasivalnyti nuo skaudėjimo vartojant Trinerio Amerikonisčią Elik-syrą Kartausiaus Vyno. Iščystys vidurius ir prirengs skilvį trinti maistą, atnaujins visą sistemą ir priduos sveikatą visam kūnui, Vartok nuo visokių vidurių ligų ir netrynimo.
 Gaunamas vieose aptiekose, arba pas patį fabrikantą — Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

— Puikus Saliunas —
JUOZO SKADO,
 COYNE, PA (BARBERTOWN).
 Skanus Alus, puikiasse Arielka, visoki Vynai ir kvopenti Cigarai. Atsilankyt pas savo tautietj.

„Lietuvos Ukininkas“.

LAIKRASZTIS
 Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išėina du kartu per sanvaitę iš Vilniaus, Lietuvos.
 Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.
 Lietuvoj metų prekė... \$1.80;
 Amerikoje..... \$2.50.
 Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniam revoliucijos laike, ir gėri pamokinimai ukės reikaluose.
 Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMIJONAITIS,
 3120 So. Halsted st., Chicago, Ill.

60 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
 TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.
 Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. **HANDBOOK on Patents sent free.** Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American.**
 A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co., 361 Broadway, New York
 Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Brangintinas receptas prisiuncziamas dykai silpniems ir nerviszkiems vyrams.

Aez turli savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, prirazomam garsaus daktaro, kurio aez telravauai atliakdamas senąją szalį. Aez žinau lez patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal szitą receptą yra ezladien geriausias silpniems, nerviszkiems ir besveikacziams vyrams. Aez žinau dēlto, kad jis man augzazino sveikatą po ilgo sirgimo ausilpnėjimu, nerviszkumu ir abelna ne-sveikata ir t. t. Aez pirma to lezmėgimau specialus ir įsairizs vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuo persid'rbimo, jaunytės paklydimų, praziz-rimų ar perdėjimų, kaip nerv'zskumo, nnožėgų, sunykimo vyrybės, biogos atminties, sunalkinto gyvumo, stokos ambicijos, szmurknybės, nedraėjimo, skaudėjimo strė-nose, abelno neaveikumo ir t. t. kurie raszė man, teipgi lezelgydė, kaip ir aez pats.
 Zinau damae, kaip sunku lezelgydyt szioje szalytyje, aez užsimantau pagelbėti kitiems ir koznam reikalaujancziam tokio vaisto paraszuisiam pas mane, aez paslysu nuoraszą szito recepto ir reikaligus patarimus užpezczėtytame laizke drkal. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir parėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, t'rtas ir leimingas. Aez už savo patarnavimą reikalauju 50 ct tau pasveikus. Niekuomet aez nereikalauju daugiau už szitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiezkal nepasitaisyei, idant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Aez nesinucziu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo iszgauti pinigus ar parduoti vaista, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane neteisingu, tai tiesloggal mane apkelbtj per szitą laikraztį.
 Raazyw ezladien, kadangi szita žinia gal ne-ateikartos daugian. Atmintk, kad gauai recei tų ir visus patarimus dykalir tu nereikalauji man elq-ati 50 ct kol nepasveiksi. Adreas:
C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.